

8. $\frac{9}{290}$ $\frac{9}{290}$
VII C

Lifums

par

wispabrīgu kara=deenestu.

Waldības izdevums.

14283
761

Jelgavā, 1874.

Isdohts un drīkhts Kurfemes guberinijs tipografijā.

902.5(C)

143

Parb. 59.

L. V. R.	
Nb	In. 102.074

0302016838

(28)

Ukazu krahjuma 22trais numurs, peelikums pee Kur-
jemes gubern. awis. no 1874ta gada.

L $\frac{9}{290}$

Wisangstatais manifestis.

No Deewa schehlastibas

Mehs, Aleksanders tas Ohtrais,

wifas Kreewijas Keisers un Patwaldeneeks, Bohlu-semes
Zars, Biru-semes Leelfirsts

u. t. j. pr., u. t. j. pr., u. t. j. pr.

Daram sinamu wifem Muhfu ustizigeem pawalst-
neefem:

Pastahwigâ gahdaschanâ par Muhfu Walsts lab-
klahschanu un par labaku instituziju eeweschanu, Mehš
žitadi newarejam, kâ Muhfu usmanibu ari us to lihds
šchim pastahwejuschu kartibu par kara-deenesta pildišchanu
wadiht. Pehz lihds šchim spehka bijuscheem likumu no-
sazijumeem peenahzahš tikai birgeru- un semneeku-kahrtai
kara-deenesta ispildišchana, un leela daļa Kreewijas pa-
walfstneeku bija no weenas nastas atfwabinati, kurai
wifem weenlihdfigi swehtai jabuht. Tahda kartiba, kura
sem žitadahm buhschanahm zehlufehš un ar pahrgrohsitam
Walsts wajjadšibahm wairs nesaeetahš, nepeeteef ari šchi-
laika karoschanas prasibahm. Wisjaunakee notifumi ir
peerahdijuschi, kâ Walstu spehks neween winu karotaju
flaitlâ, bet wiswairak šcho garigâš un sinatniskâš ihpafchi-
bâš pastahm, kuras tik tad war augstaku stahwokli fa-
sneegt, kad tehwijas aistahweščhana par wispahrigu tau-
tas leetu tohp, kad wiš, bes kahrtas un amata isščkir-
ščhanas, us šcho swehtu noluhku faweenojahš.

Atšhdami par nepeezesčhamu, kâ Walsts aistahwibas-
spehki pehz šchilaika eewehroschanahm un wajjadšibahm
japahrwehršč, esam Mehš 1870tâ gadâ kara-ministerim
pawehlejuschi, preeščhlikumu fastahdiht par jo pilnigatu
wišī pee Muhfu kara-spehka papildišchanas, peewelkoht
wifas kahrtas pee kara-deenesta.

Muhfu pawalstneeku isprohweta labprahiba, feni tehwijai upuretees, ir Mums bijuse par apgalwofchanu, fa Muhfu usfaukshana Kreewijas sirdis lihdsjutigu atbalsu atradihs. Meh s schini leeta neefam maldijufchees. Muhfu kara-duhschigi muishneeki un tahs zitas, no rekruhfschu-nastas atfwabinatas fahrtas ir Mums zaur daudffartigu israhdischanohs to preezigu wehleschanohs issazijufchi, pee wispahriga kara-deenesta lihds ar zitu tautu dalibu remt.

Meh s efam scho israhdischanohs ar preefapilnu un pazetu jufchanu un ar dsilu pateizibu pret likteni fanehmufchi, fas Mums waldibas fzepteri par weenu tautu rohfa dewis, eeffch furas mihlestiba pret tehwiu un paschaisleegfchanahs par neaisteehamu, no audses us audsi pahreedamu mantu wifas fahrtas tohp turetas.

Us tam dehl fastahdischanas weena jauna likuma par kara-deenestu, pehz teem apfihmeteem grunts-nofazijumeem, ihpafchu kommissiju is daschadu nodalu teefastungeem un ziteem wihreem cezehla, fureem eeffch schihs leetas ta wajadfiga sinafhana un eewehroschana ir. Tas zaur scho kommissiju isstrahdahts un pehz gruntigas pahraudfshanas zaur Walfes-padohmi pahrlabohts likums ir Mums zaur-zaurim pa prahitam. No ta pamata ifeedams, fa trohna un tehwijas aistahweschana katram Kreewijas pawalstneekam fwehts peenahlums, peespeesch schis likums pee kara-deenesta ispiddischanas wifus wihreefchus, ne-atlaudams ar naudu ispirktees jeb fawwaligus fawâ weeta fuhtht. Jauna likumu spehls neiffsteepfees tikai us Kasafeem, fuzi kara-deenestu tanî preefch wixeen noliktâ kartiba ispilda, tapat ari ne us daschahm nekreewiflahm tautahm, us Transkaukasiju un ziteem, Muhfu ukafé waldidamam Senatam wahrda faultheem, attahleem apgabaleem, preefch fureem ihpafchas nolifshanas taps islaiftas. Ar schihm isnemfchanahm un daschahm, taipafcha pawehle apfihmetahm, us kahdu laiku atwehletahm atweeglinafchanahm buhs Walfes un Pohlufemes wihreefcheem, pehz fafneegta dsihwibas wezuma no diwidefmit gadeem, jalohje, zaur fo ween' pa wifahm reifahm tohp noliktâ, lam ihstena kara-deenesta peenahfahs cestabtees un las no tam paleef atfwabinahs. Tee, fas pee semes-armijas cestabhahs, tohp, kautgan wispahrigs 15 gadu deenesta-laiks ir noliktâ, pehz pagahjufcheem fescheem ga-

Ukass waldidamam Senatam.

Pehz tam kad Meh s schodeen jauno likumu par kara-deeneftu efam apftiprinajufchi, pawehl am Meh s:

I. Scho likumu wifâ Walfti un Pohlu-semê spehâ zelt, tomehr wira spehtu neiffsteepht:

1) Us Kafaku-pulka tautibu, kuzsch kara-deeneftu ihpafchi noliktâ kartiba ispilda, un 2) us fcheem apgabaleem un walfti-ceedfihwotajeem, preefch kureem kartiba, kahdâ kara-deenefts ispildams, turpma zaur ihpafchu likumu, pehz tahs meetas waijadfibahm, tap s nofazita, un prohti: (fchei ir peefautti Transkaukafijas, Amura, Sibirijas un jiti attahli jemes-avgabali un eedfihwotaji).

II. (Tei ir runa no Bafchireem.)

III. No kara-deenesta ispildifchanas ir atfwabinami lihds ar wiru pee pahreeschanas jau bijufcheem dehleem: a) us wifu muhschu: tee Ruffnaki, kuzi 1854tâ gadâ Walftê eenahkufchi; ahrsemes eenahzeji, kuzi us privat-grunti apmetufchees un pehz ta no Mums 18tâ Dezemberi 1861mâ gadâ apftiprinata Walftspadohmes-fpreeduma Kreewijas pawalftneezebai padewufchees; tee Tscheki, kuzi deenwidus-wakara gubernijas apmetufchees un kureem tahs zaur to minetu Walftspadohmes fpreedumu nofazitas teefibas un labumi peenahkafs; tee ahrsemneeki, kuzi preefch 1mâ Janwara 1872 Pohlu-semê, Kreewijas pawalftneezebai padohdamees, apmetufchees un beidscht Kreewi, kas is eefchkeigahm gubernijam pahrgahjufchi un Nowogeorgiewsk krepofta tuwumâ us Krohna grunti apmetufchees; b) us diwidefmit gadeem no pahreeschanas: tee Mennoniti, kuzi jaunâs kolonijas, pehz nofazijumeem no 19tâ Nowembera 1851, Walftê apmetufchees, tapat tee Mennoniti, kuzi us privat-grunti apmetufchees un pehz ta no Mums 18tâ Dezemberi 1861 apftiprinata Walftspadohmes fpreeduma Kreewijas pawalftneezebai padewufchees; c) us diwidefmit gadeem, rehinoht no 31mâ Merza 1860: Wladikawkas birgeri, kuzi preefch fchi ukasa islwifchanas pee fchi pilfata tapufchi peeraktiti, tâ kâ Anapa un Noworofskâ fenaku pilfatu eedfihwotaji, kuzi fewi pee Temrjukas obfta-

pilfata likufchees peerakstitees, un d) us fefcheem gadeem no fchi ukasa islaischanas: wif tee, Walfte dshwodami Mennoniti, furi jau zaur fchi artikela punktu b no kara-deenesta nau atfwabinati.

IV. Jf tahdu familijahm, furi pee beidsamahs fazel-fchanahs Pohlu-semê un wakara-gubernijâs deht wiru, trohnam un likumeem parahditaš ustizibaš tapufchi no-kauti, ir trihs lohzecki katra tahdâ familijâ no kara-deenesta atfwabinajami, un prohti wišpirms hauda fcho atfwabinafchanu to mirrufcho dehli, bet tad wiru meešgi behrnu-behrni.

V. No kara-deenesta ir jaatfwabina tahs perfonas, furas fchi ukasa islaischanas deenâ pee Warſchawas-Wienes, Warſchawas-Brombergas, Warſchawas-Terespol un Lodzereš fabrikaš-dšelszela deenestâ fthaw un pehz 15ta artikela to zaur M u h f u manifestu no 26tâ Juni (8tâ Juli) 1868 apftiprinatu nofazijumu par rekrufſchu-išæmfchanu Pohlu-semê un par tahm sem rekrufſchu-naftaš neftahwedamahm fahrtahm un perfonahm, no kara-deenesta bija atfwabinati.

VI. Pee tahm 5 pirmahm rekrufſchu-išæmfchanahm pehz eewefchanas ta likuma par kara-deenestu ir jaatwehl, fa tee, kas pee familijahm peeder, furas us gildaš-jeb amata-šhmi (Gilden- oder Gewerbeschein) kahdu andeleš, fabrikaš-jeb amata-eerikti uftur, bes ween tahs eerikteš preekſch maſandeleš ar dšehreeneem (dšehreenu-nodohſch. likuma art. 301, iſdemums no 1869. g. un peefihmeſhana pee tapafcha), fawu kara-deenesta naftu pehz iſwilltaš lohſeš war lihds fſchetreem gadeem febaki iſpildiht, ari tad wineem ir darba-ſpehzigš tehws jeb weztehms, jeb ari apalkſch 16 gadeem wezi brahli. Šchi uſlawefhana nau ne aktiwa deenesta, ne ari reſerwes deenesta-laiſkam peerehkinama.

VII. Trihs mehneſchu laiâ no fchi ukasa eenahſchanaš gubernijâs ir ta pehz 67tâ artikela un pehz teem ziteem nofazijumeem tai likumâ par kara-deenestu pawehleta dibinafchana no faſaulſchanaš-apriakeem japabeids.

VIII. Tahdeem, kas pee pirmâš rekrufſchu-nemſchanaš pehz jaunâ likuma par kara-deenestu faſauzami, taš ir teem, furi 1873. gadâ to dšhwibas wezumu no 20 gadeem faſneegufchi, ir, rehkinohht no fchi ukasa islaischanas deenaš, pušgada laiš jaatwehl, furâ wineem ta zaur

mineta lifuma 95tò un 96tò artikeli nofazita peemelde-
schana dehl peerakstifchanas pee eesaulfchanas-aprinkeem
japeenefs.

IX. Rà tahdi, kas bes tahm pehz lifuma par kara-
deenestu 10tâ un 154tâ artikela pee milizes (ополчение,
Landwehr) peeskaititahm personahm, us deenestu pee mi-
lizes safauzami, ir lihds safneegtam wezumam no tshetr-
desmit gadeem wifas tahs kara-deenestâ nebudamas per-
sonas (ar isremfchanu to Mufsu ukasa IV. un V. ar-
tikeli apfihmetu) jarehtina, kas 1mâ Janwari 1874 ir
wezakas ne là 21 gadus, tapat ar tee, kas tagad kara-
deenestâ ir, kad wini preefch safneegfchanas ta wezuma
no tshetrdesmit gadeem is tapafcha tohp atlaisti.

X. Ta zaur Mufsu manifestu no 22. Nowembera
1873 pawehleta rekrufchu-nemfchana no 15tâ Janwara
lihds 15to Februaru 1874 ir pehz teem wina manifestâ
fazemteem nofazijumeem isdarama Turprettim tee re-
krufchu parahdi, lai wini ar buhtu laut fahdâ wihfê
zehlufchees, kui pehz fchihš rekrufchu-nemfchanas wehl
paliftu, ir no rehkinumeem jaisdsefch.

XI. Dehl to rekrufchu-peerehkinafchanas-kwitantschu,
kuzas warbuht pehz isdarifchanas tahs preefchejâ artikeli
minetas rekrufchu-nemfchanas 1874tâ gadâ wehl laudis
paliftu, ir fchee nofazijumi jaewehro:

a) minetas kwitanzes ir sebatais lihds 1mam Okto-
berim 1874 pee peederigahm aprinka, apmalas- (Districts-)
un pilfata-kommissjahm kara-deenesta leetâs japeerahda,
kuzas tahspafchas wai nu pret jaunâs wihfes kwitanzehm
pahrmaina jeb us winahm leezibu paraksta, là tahs laika
peerahditas;

b) katra, pee weenas aprinka, apmalas- jeb pilfata-
kommissjias peerahdita kwitanze tohp, us winas ihpafch-
neeka mehleschanohs, us weenas nofazitas personas wahrdu
parakstita un newar wizu pehz tam wairs zitahm perso-
nahm aisdoht jeb isleetaht;

c) pee notikufchas safaulfchanas us kara-deenestu war
kwitanzes dehl peerehkinafchanas tapr peenemas tifai
preefch tahs personas, us kuzas wahrda ta kwitanze
israkstita, jeb preefch meesiga, jeb lohpâ sawesta, jeb no
weena tehwa, jeb no weenas mahtes zehlufchahs brahta,
jeb ari preefch brahneeka (tehwa- un mahtes-brahta- jeb
mahfas dehla, Better);

d) peerehķinasķanas-ķwitanķes, ķas augķham minetā terminā nau preeķķ pahrmainiķanas ķeenestā, pasaude ķawu wehrtibu;

e) ķwitanķes ihpaķķneķķ war topaķķu Krohna-ķaffe ķeenest un ķķetrķmits aķtondeķmit peeķus rubulus ķudr. iķmaķķatus dabuķt; beidsuķt

f) ķartiba un laiķķ par ķwitanķķu iķpirķķanu ir finanķķmiķķterim ķanoķaķa, peķķ tam ķad iķmekķķķķ, ķiķ ķwitanķes laudis atrohnāķķ.

Waldidams Ķenats neķaweķeķķ, deķķ ķķi uķaķa peepildiķķanas ķas waiķadķiķķ pawehķķķt.

Uķ originala ķtabw no Paķķa Keiķeriķķas Maķeķķķķes Wiķ-
auķķķaķas roķķas paraķķķķķķķ:

„Aleķķanders“.

Peterburgā, 1mā Janwarī 1874.

Uf originala stahw no Pascha Keiserikas Majeftetes Wis-
augftatas rohtas rakstihis:

„Tam buhs tà buht“.

Peterburgâ, 1mâ Janwarî 1874.

Likumš par fara-deeneſtu.

I. gabals.

Wiſpahrigi noſazijumi.

1. Trohna un tehwijs aiſſtahweſhana ir katra Kreewijas pawalſtneeka ſwehts peenahlums. Wihtreeſcheem, lai tee buhtu no ſahdas, dſihweſ-ſahrtas buhdami, ir ja-
iſpilda fara-deeneſts.

2. Iſpirkſchanahs no fara-deeneſta ar naudu un weet-
neeka ſteleſhana nau atkautas.

3. Wihtreeſchi, kaſ pahr par peeſpazmit gadeem wezi, war tilai pehz pilnigas fara-deeneſta iſpildſchanas, jeb ari pehz tam kaſ wini tahdu lohſi willuſchi, kaſ wiaus no deeneſta celſch ſtahwoſcha fara-ſpehla atſwabina, iſ Kreewijas pawalſtneeziabas tapt atlaiſti.

4. Pee dſihweſ-weetas pahrzelfchanas uſ tahdeem apgabaleem Walſtê, kuzds fara-deeneſts janefs pehz ihpa-
ſcheem nolikumeem, ir tahm perſonahm, kaſ pahreeſchanas laika wairal ka peeſpazmit gadus wezas, fara-deeneſts ja-
iſpilda pehz wiſpahrigeem likumeem.

5. Apbrunots Walſts ſpehls faſtahw iſ ſtahwoſcha fara-
ſpehla un iſ milizes (онолчение. Landwehr). Shi beidſa-
ma tohp tilai ihpaſchâs waijadſibâs fara laikds ſaſaulka.

6. Stahwohts apbrunohts ſpehls faſtahw iſ ſemes-
un iſ juhras-ſarapulkeem.

7. Stahwohts ſemes-ſpehls faſtahw: a) iſ armijas, kura iſ gada tohp papildinata zaur rekrutſchu-remſchanu iſ wiſas Walſts; b) iſ armijas reſerwes (запасъ армii), iſ kuras fara-pulki tohp papildinati un kura faſtahw iſ tahdeem fara-wihreem, kaſ preekſch pilna deeneſta-laika pabeigſchanas tapuſchi atlaiſti; c) iſ Kaſaku-pulkeem, un

д) is kara-pulka dalahm, kas is fweſchahm tautahm (мно-родны) faſtahditas.

8. Juhras kara-fpehts faſtahw is aktiwahm kommandahm un is flottes reſerwes.

9. Kara-wihru flaitis, kurfch preefch armejas un flottes papildinaſchanaſ waijadſigs, tohp if gada nofazihts pehz liſumu-dohſchanaſ fahrtibas, us kara-miniftera preefch-liſchenu, un tohp paſludinahts zaur Wiſaugſtaku ufaſu waldidamam Senatam.

10. Kam us fauffchenu jaeet kara-deeneſta, to no-fpreeſch lohſe, kas tikai weentreis pa wiſu muhſchu tohp wilkta. Tee, kam pehz tahs no wineem wilktaſ lohſes numura ſtahwoſchods kara-pulkods nau jaeetahjahs, tohp peeflaititi pee milizes.

11. Pee lohſeſchanaſ tohp if gada tikai weena we-zuma-klaffe uſfaulka, prohti tahdu jaunu lauſchu klaffe, kuri lihds ta gada 1mam Janwarim, kura refruhſchu-nemſchana noteel, to dſihwibas wezumu no diwidefmit gadeem jau faſneegufchi.

12. Tahdeem, kas nofazita mehrâ mahzibu baudijuſchi, ir brihw, kara-deeneſtu bes lohſeſchanaſ, ka ſaw-walneekem, iſpildiht, pehz teem ſchi liſuma XII. gabala ſaxemteem nofazijumeem.

13. Pee lohſeſchanaſ netohp peelaiſti un netohp deeneſta uſnemti tahdi, kureem tapuſchas atnemtas wiſas dſihwes-fahrtas-teeſibas jeb wiſas ſewiſchlas, wineem perſonigi un pehz dſihweſtahrtas peenahdamahs teeſibas un ihpaſchibas.

14. Saſauffchana pee kara-deeneſta iſpildiſchanaſ un nolemſchana zaur lohſi, kam jadeen, noteel no 1. Nowembera lihds 15. Dezemberim; bet Sibiriâ no 15. Oktobera lihds 31. Dezemberim.

15. Preefch aktiwas flottes-kommandu papildinaſchanaſ tohp nemti:

1) tee, kas deht kara-deeneſta iſpildiſchanaſ if tahdeem apgabaleem ſafaukti, kuri preefch flottes papildinaſchanaſ nolemti; bet tahdi no ſchihm perſonahm, kas pee flottes netohp peenemti, ir japeenem deeneſta eefch ſemes-armijas;

2) no teem, kas us kara-deeneſta iſpildiſchenu, ij wiſas Walſts ſafaukti: a) tahdi, kas maſatais weenu nawigaziju (flugoſchanaſ-gadu jeb wafaru), kura nupat preefch refruhſchu nemſchanaſ pagahjuſe, pa matroſcheem uſ juhras-

fugeem jeb juhmalas laiwahm isdeenejuschi; b) tahdi, kas masakais weenu, nupat preeksch rektuhfchu xemfchanas pagahjuschu navigaziju pa maschinisteem un uguns-kuh-rejeem us damflugeem isdeenejuschi, tapat ar tahdi, kas masakais weenu gadu par amatneekem tahdâs fabrikâs deenejuschi, kur damsmaschihnes gatawo; c) laiwu- (fugu-) zimmermanni, fugu-drihwetaji (Kalfaterer) un katlu-faleji, kad winu skaitls tôs preeksch flottes papildinaschanas nolemtôs aprindôs nepeeteef, un d) ihsteni fugeneeki, tas ir tahdi, kas wehlejahs flottê deeneht, bet pee kam pee usxemfchanas deenestâ pee ta skaitla jaturahs, kuresch it gada no juhras-ministerijas tohp nolemts.

16. Saraksts par teem preeksch flottes papildinaschanas nolemteem apgabaleem (art. 15 punkt 1), kuru eedfih-wotaji pehz sawa dshwes-darba wiswairaf preeksch juh-ras-deenesta derigi, tohp fastahdihts pehz sawstarpigas norunas ftary juhras, kara- un eefschkigu-leetu ministeri-jahm. Saraksts par scheem apgabaleem tohp pehz Wis-augstakas apstiprinaschanas wiseem par sinu isfludinahs.

II. gabals.

**No deenesta-laika stahwofchâ kara-spehkâ un
reserwê.**

17. Semes-kara-spehkâ ir teem, kas pehz lohses eestahjuschees, pawisam jadeen peeypazmit gadu, — no tam 6 gadi aktiwâ deenestâ un 9 gadi reserwê. Jhfas deenesta-lais ir nosazihst preeksch teem kara-wihreem, kas tohp peedaliti pee kara-pulkeem Turkestanes kara-aprinki, tapat ar pee teem kara-pulkeem, kuri Sfemipalatinskos, Transbaikalas, Jakutskas, Amura- un juhmalas- ap-gabalôs stahw. Scheem kara-wihreem ir pawisam jadeen desmit gadu, no kureem septini gadi aktiwâ deenestâ un trihs gadi reserwê jayaleef.

18. Flottê ir pawisam desmit gadu jadeen, no kam septini gadi aktiwâ deenestâ un trihs gadi reserwê.

19. To kara-wihru deenesta-lais, kuri pehz lohses kara-puldôs eestahjahs, tohp aprehknahts: a) preeksch teem, kas wispahrigâ fasaufchanas-laika eestahjuschees (art. 14), — no 1mâ Janwara tanî pehz fasaufchanas nahdamâ gadâ, un b) preeksch teem, kas zitôs gada-lailôs

eeftabhufchees (bed teem tablak 219tâ artikeli mineteem), — no pirmâs deenas ta pehz eeftabhſchanahs kara-pulkôs nahſdama mehneſcha.

20. Tee 17tâ un 18tâ artikeli peefaukti deeneſta-laiſi ir til preekſch meera-laikeem nofaziti; kara-laiſôs ir teem ſemes-kara-pulkâ un flottê buhdameem kara-wihreem til ilgi japaleek deeneſtâ, zil ilgi Walſts waijadſiba to pagehr.

21. Kara- un juhrâs-minifterijahm ir atlauts, ſemes-armijas un flottes apakſchneekus (Untermilitairs), kad eefpehjams, ari preekſch ta, 17tâ un 18tâ artikeli preekſch aktiwa deeneſta nofazita, laiſa iſdeeneſchanas, uſ reſerwi at-laiſt. Tapat ir armijas un flottes kara-waldneekem (Militairchefſ) atwehlehts, apakſchneekus, wiſâ winu deeneſt-laiſâ, uſ kahdu brihdi lihds weenam gadam urlaubê atlaiſt.

22. Dehl flottes kara-wihru atlaiſchanaſ uſ reſerwi ir ſchee ihpaſchi nofazijumi jacewehro: a) flottes kara-wihru atlaiſchana uſ reſerwi noteek arween pehz beigta kara (кампания, Campagne), tomehr ne agral lâ Oſtobera mehneſi; b) kara-wihrus, kaſ uſ kara-fugeem ſweſchâs juhrâs atrohnahs, war, kad ſawu aktiwa deeneſta-laiſu iſdeenejuſchi un kad wixi to wehlejahs, tuhliht kad fugis kahdâ Kreewijas ohſtâ atpakal greesees, uſ reſerwi atlaiſt. Zaur ihpaſchi eewehrojamahm buhſchanahm war fuga kommandeeris tahduſ, kaſ to luhdsahs, ari ahrſemes ohſtâs uſ reſerwi atlaiſt, bet tad ir teem atlaiſteem uſ ſawu paſchu koſti uſ Kreewiju jagreeſchahs atpakal; c) taſ laiſs, kuru flottes kara-wihri pahr par nofazitu laiſu aktiwâ deeneſtâ paleek, tohp diwſahrtigi parehſinahts uſ to laiſu, kuſſch wixem reſerwê jaiſdeen. Bet tee flottes kara-wihri, kuri waijadſibas dehl meera-laiſôs pahr par wiſu, preekſch aktiwa deeneſta un reſerwes nofazitu, laiſu deeneſtâ tohp patureti, bauda kapitulantu (сверхсрочнослужащихъ, Capitulanten) teeſibas, turpretim tahdeem, kaſ ſchihs teeſibas newehlejahs iſleetaht, tohp, wiſâ tai laiſâ, kuru wixi pahr par nofazitu termixu deen, diwſahrtiga liſumiga lohne maſſata.

23. Reſerwes kara-wihri tohp aktiwâ deeneſtâ ſa-faukti, kad waijadſigâ kara-pulkus papildinaht Saſauſſchana noteek zaur Wiſaugſtaku ukaſu waldidamam Se-natam. Kamehr kara-wihri reſerwê ſtahw, war wixus pehz peederibas kara- jeb juhrâs-minifterija uſ muſſura-ſapulgi (учебные сборы, Diensſübungen) ſafaukt, tomehr ne

wairaf, kà diwireis pa wifü to laifu, kamehr wini referwe paleel un latru reis ne ilgat, kà us fefchahm nedelahm.

24. No fafauffchanas deenestâ is referwes tohp tee atfwabinati, kas tahdôs ziwil-amatôs Walfts-deenestâ jeb draudses-amatôs stahw, kuzi ihpafchâ listê peedohti. Schi liste tohp zaur ministeru-komiteju Wisaugftatai apftipri-nafchanai eefneegta.

III. gabals.

No tahm teefibahm un teem peenahkumeem, kas fara-deenestâ stahwedamahm perfonahm un referw-neekeem kà Walfts-peederigeem peeclahjahs.

25. Aktiwâ fara-deenestâ stahwedamas perfonas patur wifâ fawâ deenests-lailâ wifas teefibas, kas wirahm pehz wixu dshwes-fahrtas perfonigi un zaur wixu mantibu peenahlahs, til ar tahm waijadfigahm aprohbefch-anahm, kuzas pehz likumu-dohfchanas kartibas tohp no-fazitas. Perfonas is nodohfchanas malfadamas fahrtas flaitahs ari turypmal pee teem pagasteem, pee kuzeeem wiras fara-deenestâ eestahjoht peedereja, un bauda pee tam tahs teefibas, kuzas likumôs par dshwes-fahrtahm (veelik. pee 423. artikela, peefihm. pee isdewuma no 1868. gada) nogruntetas.

26. Pee nodohfchanas malfadamahm fahrtahm peederigas perfonas, kamehr wiras aktiwâ deenestâ stahw, ir no wifahm tahm Walfts-, semes- un pagasta-nodohfchanahm atfwabinatas, kuzas pehz dwchfeku flaita tohp fanemtas; tapat ir wiras ari perfonigi no wifahm flaufibahm (Naturalleistungen) atfwabinatas. Tahs nodohfchanas un zitas malfafchanas, kas sihmejahs us fcho minetu perfonu nelustamu mantu (Viegenschaften), ir tahm jamaksa, tapat ari janefs pehz wispahrigeem nofazijumeem tahs us minetu nelustamu mantu gulofchas prestandes.

27. Reierwneeki stahw sem wispahrigeem likumeem un bauda pehz wispahrigeem nofazijumeem titlab tahs teefibas, kas wixeeem pehz wixu dshwes-fahrtas peenahlahs, kà ari tahs, fo deenestâ nopelnijufchi, bet wixeeem ir jaisturahs pehz teem ihpafcheem nolikumeem, kuzi pehz likumu-dohfchanas kartibas preefsch referwes usluhofchanas

(для учета резерва, zur Controlirung der Reserve) tohp dohti.

28. Reserwneekem ir brihw eestahtees Walstszimwil-un draudses-pagafta-deenestâ, kâ ari zitu dshwes-darbu usæmt, pee lam tee zaur wiðpahrigem likumeem pasta-hwedami nofazijumi jaewehro. Wet wiru pazelfçhana augstakâ labrtâ eelçç zimwil-deenesta nedohd wizeem, kad atkal kara-deenestâ eestahjahs, ne lahdað teefbað us aug-ftaku fçhini (звание) kâ ta, kura wizeem pee atlaifçhanas is aktiwa kara-deenesta tapufe peefçhirta.

29. Reserwneeki, furi is Walstszimwildeenesta pee kara-pulkeem tohp eefaukti, patur to amatu fçhini deenestâ un war topaßçu atkal usæmt, tillihdj kâ wini is kara-pulkeem ir atlaifti.

30. Gadijumðs, fur reserwneeki noseegumus un pahrlahpççhanas padarijufçi, peeder wini sem zimwil-kriminal-teefahm, bes ween kad wini jastrahpe: a) par nemeldefçhanohs pee eefaukçhanas aktiwâ deenestâ jeb munstures fapulzê (къ учебнымъ сборамъ); b) par noseegumeem un pahrlahpççhanahm, kuras wini padarijufçi, kamehr munstures-fapulzê bija; c) par pahrlahpççhanahm pret labrtibas-peenahlumeem un pret zeeniççhanu, kura wirðneekem pehz kara-deenesta peenahlahs, kamehr wini kara-deenesta mundeeru walkâ. Wiððs fçððs gadijumðs peeder reserwneeki sem kara-teefahm.

31. Weena gada laikâ no ta brihçha, fur wini pee reserwes peedaliti, bauda reserwneeki to 26. artikeli minetu atfwabinaççhanu no nodohfççhanahm un zitahm malfaççhanahm, kuras pehz dwehfelu flaita tohp fanemtas, un no tahm flaußbahm, kuras wizeem perfonigi buhtu janefs. Kad wini is reserwes kara-pulkðs tohp fafaukti, tad wini bauda tahs minetas atweegloççhanas tapat weena gada laikâ pehz wiru atlaifçhanas is deenesta.

IV. gabals.

No tahm perfonahm, kas nespehz kara-deenestu turpmak wairs pildiht, kâ ari no winu un kara-deenestâ fçahwedamu perfonu familiju apgahdaççhanas.

32. Tee ihstena deenestâ jeb reserwe fçahwedami kara-wihri, kas frontes-deenestâ kâ ari deenestâ ahrpufs

frontes pa wifam negeld, flimibaš jeb fadausfchanas dehl, tohp pawifam iſ deeneſta atlaiſti un iſ reſerwes liſtehm iſflehgti, pee kam winæem par kara-deeneſta iſpildifchanu tohp atteſts eedohts (160. art. 1. punktſ). Bet tahdahm perſonahm, kaš eewainoſchanu dehl iſ kara-deeneſta tohp atlaiſtaš, ir brihw, ſewi liſt reſerwe peeſkaiſtees, tiſlihdſ kà winas paſchaš to wehlejahš.

33. Apafſchneeki (Untermilitairs), kaš ihſtenà deeneſtâ ſtahwedami preeſch tapafcha tahlafas pildifchanas negeldigi tapuſchi, tapat reſerwes apafſchneeki, furi munſtureš-ſapulžês (учебныхъ сборовъ, Dienſtübungen) tapuſchi fadauſiti, dabohn, kad wixi neſpehſ ſtrahdaht un winæem nau ne paſchu mantiba preeſch uſturaš ne ar radu, kaš winas uſ ſawu rehlinumu pee ſewis wehletohš uſæemt, no Krohna pa trihš rubuleem iſ mehneſcha. Bet tee no winæem, kuzæem pehſ iſmeleſchanaš ſweſchaš kohpſchanaš waijadſigš, ir nabagu-namòš un labprahtigàš eeriktês jaeruhmè, bet kad turpat brihwš weetas wuhktu, uſtižigem žilwekeem jauſtiž, pret waijadſigu maſfaſchanu preeſch awkohpjama žuraš no Krohna, tomehr ne leelakà mehrà, kà pa ſeſcheem rubuleem iſ mehneſcha.

34. To apafſchneeku (Untermilitairs) familijaš, furi kara frituſchi jeb paſuduſchi, jeb furi eewainoſchanu dehl miruſchi, kuzas wixi kauſchanaš dabujuſchi, tohp pehſ ihpaſcheem, par tam dohteem liſkumeem apgahdataš.

35. To reſerwneeku familijaš, furi kara-laiſòš aktiwà deeneſtâ eſaukti, tohp no tahš ſemſtibas (Landſchaft), tà kà no tahm pilſata- un lauku-draudſehm (pagafteem) apkohptaš, kuru widù ſchiš familijaš atrohnahš. Tahm draudſehm (pagafteem), kuzas neſpehtu truhkumu zeeſdamas familijaš iſ paſchu mantibaš apgahdaht, tohp iſ Krohna-kaſſeš waijadſiga palihdſiba ſneegta.

Peeſihmeſchana. Kahdà wiſſè minetaš familijaš ja- apgahdà un kà tahš uſ tam ſihmedamahš naſtaš ſtary ſemſtibas un pilſatu- un lauku-draudſehm (pagafteem) jaiſdala, tà kà ari ta kartiba par Krohna-palihdſibu atwehleſchanahm un iſdohſchanahm, ir žaur ihpaſcheem nolikumeem janofaka.

V. gabals.

No Walfsts-milizes (o gosudarstvennomъ ополченіи, von der Reichs-Landwehr).

36. Walfsts-milize (art. 5) fastrahw is teem pee stahwofcha kara-spehka nepeederedameem, bet karâ geldigeem wihreefscheem no eefaulfchanas wezuma (art. 11) lihds fafneegta tshetr'desmita dshiwibas gada beigahm. No fafaukfchanas pee milizes lihds fcho dshiwibas wezumu nau ari tee laudis atswabinati, kuzi is armijas un flottes reserwes tapufchi atlaisti.

37. Personahm, kas pahr par 40 gadeem wezas, nau aisleeqts, milizê eestahtees, kad paschas to wehlahs.

38. Personas, is kuzahm milize fastahw, tohp fauftas militfchi (парники, Wehrmänner) un tohp diwi klasses daliti. Pee pirmas klasses, is kuzas tapat milizes kara-pulki jafastahda, ka ari stahwofchi kara-pulki tos gadijumos japapildina, kad fcho reserwes jau isnemtas jeb nepeeteef, peeder jaunakas tshetras wezuma-klasses, tas ir tahs personas, kas pee tahm beidsamahm tshetrahm milizes fafaukfchanahm tifufchas peefkaititas (art. 154); pee ohtas klasses, is kuzas tilai milizes kara-pulki tohp fastahditi, peeder wifas zitas wezuma-klasses.

39. Walfsts-milize tohp zaur Wisaugstakeem manifeesteem fafaukta. Pirma militfchu-kasse, kad winas fafaukfchana preeksch stahwofchu kara-pulku papildinaschanas waijadfiga, war ari zaur Wisaugstaku ufafu waldidamam Senatam tapf fafaukta.

40. Walfsts-milize tohp atlaista pehz kara pabeigfchanas jeb ari agraf, kad wairs nau waijadfiba. Tapat tohp, kad waijadfiba beidsahs, tee preeksch stahwofcha kara-spehka papildinaschanas is pirmas klasses eefaukti militfchi atlaisti.

41. Deenestâ eestahjufchu militfchu familijas tohp no semstibas, ka ari no pilfatu- un lauku-draudjehm (pagasteem), pehz ihpafcheem us tam dohteem nolifumeem, apgahdatas. Tahdu militfchu familijas, kuzi karâ kritufchi jeb ar eewainofchanahm, kas karâ dabutas, mirufchi, tohp tapat apgahdatas ka kara-wihru familijas (art. 34).

VI. gabals.

No atfwabinaſchanahm, paildſinaſchanahm un atweegloſchanahm pee kara-deeneſta pildifchanas.

I. No atfwabinaſchanahm un paildſinaſchanahm meeſigu wainu deht.

42. No tahdeem, kam pehz lohſes deeneſtâ jaeſtahjahs (art. 10), tohp tee no tapafcha atfwabinati, kure meeſigu wainu jeb zaur ſlimibu ſaudetas weſelibas deht preekſch kara-deeneſta pawifam ir negeldigi. Bet tahdi, kas tihschi few par nederigeem ir padarijuſchi (Selbſtverſtümmler. Art. 218) tohp us wiſadu wiſi kara-pulkôs nodohiti.

43. Wiſmaſakais meeſas-leelumſ preekſch iſlohſejufchu peenemſchanaſ kara-deeneſtâ tohp us diwi arſchinehm un diwi un puſſ werſcholeem noſazihts. Sarakſts par meeſigahm wainahm un ſlimibahm, kuras peenemſchanu kara-deeneſtâ aiſleeds, tapat kâ ari inſtrukzijas preekſch kommiſſijahm kara-deeneſta leetâs, ſihmedamahs us kartibu pee lohſes iſwiſkufchu perſonu pahrulukloſchanas, tohp dohti no eekſchigu-lectu miniſtera, no kara-miniſtera un no juhras-miniſterijas pahrwaldneeka, pehz ſawſtarpi-gas norunas un pehz eepreekſchas apſpreekchanas par ſcho leetu dakteru-padohmê (Medicinalconſeil).

44. Us weena gada tohp paildſinata tahdu perſonu peenemſchana deeneſtâ, kas iſrahdijuſchahs, kâ preekſch deeneſta wehl nau deesgan ſpehzigâs, jeb kam ſlimibas, kuras par tahdahm netohp atſihtas, kas pawifam no kara-deeneſta atfwabina, tapat ar tahdu perſonu peenemſchana, kas no weenas iſhumâ pahrzeekſtas ſlimibas wehl nau atſpirguſchahs. Kad pehz gada laika ſchihſ perſonas wehl reis pa neſpehzigahm tohp atraſtas, tad tahs tohp nahkoſchâ gadâ deeneſtâ faſauktas, ja wiras geldigas; bet ja wiras ari tad negeld, tad wirahm tohp atteſts eedohts par atfwabinaſchanu no deeneſta (art. 160 punktis 1).

II. No atweegloſchanahm ar noluhku us ſamilijas-buhſchanahm.

45. Ar noluhku us ſamilijas-buhſchanahm tohp trihs ſchſiras eekſtahditas:

Þirma ſchſira: a) preekſch weenigâ darba-ſpehziga dehta, kas darba-neſpehzigam tehnam jeb atraitnei mahtei

ir; b) preefch weeniga darba-spehziga brahla no weena jeb wairaf bahrixeem, kam nau ne tehwa ne mahtes; c) preefch weeniga darba-spehziga behrna-dehla (Enkel), kas weztehwan jeb wezmahtei (Großvater und Mutter) ir, kureem pascheem darba-spehziga dehla truhfft, un d) preefch weeniga dehla weenâ familijâ, ari kad tehws ir darba-spehzigs.

Dh trâ schkîra: preefch weeniga darba-spehziga dehla weenam tapat darba-spehzigam tehwan, ari kad pirmajam brahli ir, furi jaunaki lâ 18 gadus.

Trefchâ schkîra: preefch tahs personas, kas pehz wezuma tuhliht nahk pehz weena brahla, kufsch zaur fâfau-fchanu aktiwâ deenestâ stahw jeb tani paschâ nomiris.

Peefihmeschana 1. Audsektai, kas preefch ta wezuma no 10 gadeem behrna weetâ peenemti, tapat wadehli pee patehwa jeb pamahtes, kureem pascheem meefigu dehlu nau, tohp skaititi par meefigeem dehleem.

Peefihmeschana 2. (Runâ par Mohamedanereem.)

46. Kâ darba-spehzigi tohp familijâ tee usluhkoti, kas stahw tai wezumâ no astonpazmit lihds peezdesmit peezeem gadeem, bes ween tahdu: a) kas zaur fadaufschanu (Versûmmung) jeb flimibu pawifam pee darba negaldigi; b) kas aifsuhliti (Verschickte); c) kas preefch wairaf lâ trihs gadeem pasudufchi, un d) pee semeskara-pulkeem jeb flottê aktiwâ deenestâ stahwedami apafschneeki (Untermilitairs).

47. Tee, kam teefibas ir us atweeglofchanu familijas buhshchanu dehl, tohp tani, turpmaf schini lifuma 146. un 152. artikeli apfihmetâ kartiba til tad deenestâ fâfaukti, kad pee rekrufschu nemfchanas to zitu, pee lohsefchanas fâfauktu perfonu flaits nepeeteel.

48. Tahdi, kam teefibas us atweeglofchanu pehz pirmâs un ohtrâs schkîras (art. 45), pasaude scho teefibu, kad wini pehz tehwa, jeb mahtes, weztehwa jeb wezmahtes peedohfchanas familijai nau par atfpaidu.

49. Kad weenâ familijâ, kura fâstahw is weena tehwa jeb weenas atraitnes mahtes ar behrneem, jeb is weena weztehwa jeb weenas wezmahtes ar behrnu-behrneem, jeb is weena wezafâ brahla un mafôs gaddôs buhdameem bahrixeem, zaur kaut tahdu gadijumu tas weenigais darba-spehzigs lohzeklis atschkîras, tad tohp weenas deenestâ buhdams tahdas familijas lohzeklis, pehz fami-

lijas wezafâ lohjekta iswehleſchanas, iſ aktiwa deeneſta atlaiſtâ, tomehr ne kara-laikôs un kamehr munſtured-fapulzes (Dienſtübungen) tohp noturetas.

50. Kad pee lohſeſchanas weenâ reiſâ diwi meeſigi, weenâ un taipafchâ gadâ dſimuschi brahli dalibu rehmuſchi un teepafchi tahdus lohſchu nummurus iſwilkuſchi, pehz kureem abeem kara-deeneſtâ jaeet, tad tohp tas no wineem, kas to leelakd nummuru wilziâ, milizei peeſſaitihts. Tahdeem brahkeem ir ari atkauts lohſes pahrmainiht.

51. Katrà familijâ war tas lohjekliâ no winas, kuream pehz lohſes aktiwâ deeneſtâ jaeet, jeb kureſch jau deeneſtâ ſtahw, pehz brihwâ norunas, ar meeſigu brahli, jeb lohpâ ſaweſtu brahli, jeb ar weenu brahli no tehwa jeb mahtes puſes, jeb ar brahlenu (Better) pahrmainitees, kad tilai ſchiâ, ta ohtrâ weetu eekemdas brahliâ jeb brahlens pats neſtahw ſem ſafaulſchanas, nepeeder pee referwes un ſtahw tai wezumâ no ne maſal kâ diwidefmit un ne wairak ka diwidefmitſeſcheem gadeem. Tam weetneeſam peenahkâhâ, tapat kara-pulkôs, kâ ari referwê tohâ noſajitus pilnus deeneſta-laikus nodeeneht, bet tas iſmainits tohp pee wina atlaiſchanas iſ kara-pulkeem milizei peeſſaitihts.

III. No paildſinaſchanahm mantibas-buhſchanu dehl

52. Mantibas- un ſaimneeziſbas-buhſchanu nogrunteſchanas dehl ir atwehlehts, eeſtahſchanu kara-deeneſtâ uſ kahdu laiku, tomehr ne ilgaki kâ diwi gadus, atkaut pawilzinaht teem laudim, kas paſcheem peederofchu nekuſtamu mantibu, jeb kahdu wineem peederigu andeles-, fabrikas- jeb amata eerikti walda. Bet no tam ir iſſlehgti ihyafſchneeki no eeriktehm, kuzi maſandeli ar dſehreeneem (Spirituosen) dſen (Diehreenu-nodohſch. liſ. art. 301, iſdewums no 1869 un peeſliſ. pee tapafcha). Tahdas pawilzinaſchanas netohp wiſâ deeneſta-laikâ cerehkinatas.

IV. No paildſinaſchanahm un atweegloſchanahm ar noluhku uſ mahzibu.

53. To ſchini artikela peeſlikumâ peeſauktu mahzibasweetu audſekni tohp preeſſch kara-deeneſta iſpildſchanas pehz ſafneegſchanas ta preeſſch tam noſajita wezuma (art. 11), tapat kâ wiſâ ziti, ſafaukti; bet lai wini ſawu

mahzibu waretu pabeigt, tad tohy eestahschana deenestâ pee fara-pulkeem pehz iswilltas lohseš, kad wini to weh-leschanu peemelde, paildſinata, un prohti:

1) Lihds faſneegtam wezumam no diwidesmit diwi gadeem: ohtras ſchſiras mahzibas-weetu ſkohleneem, un teem audſekneem no Keiseriſſas ſkunſts-akademijas, no Moſkawas mahlderu-, bildeszirteju- un arkitektu-ſkohlās, no Peterburgas un Moſkawas Keiseriſſas Kreewu muſihla-beedribas konſervatoriuma un no ſkohlota-ju-inſtituzijahm, ſeminareem un ſkohlota-ju-ſkohlahm (ſalihdſini peelikumum pee ſchi artifelā).

2) Lihds faſneegtam wezumam no diwidesmit iſchetreem gadeem: audſekneem no greekiſti-pareiſtizigeem, armeniſſi-gregorianiſteem un reemeru-katoliſkeem garigeem ſeminareem, tā ſā ſkohleneem no juhras-ſkohlahm, lai buhtu kahdaš buhdamaš.

3) Lihds faſneegtam wezumam no diwidesmit peezeem gadeem: Moſkawas mahlderu-, bildes-zirteju- un arkitektu-ſkohlās audſekneem, fuzi, eekam 22tru dſihwibas-gadu faſneegufchi, ar ſudraba medallu tapuſchi gohdinati un ſawā ſkunſts-mahzibā eekſch ſkohlās ari turp-maſ paleeſ; tapat teem ſkohleneem no Peterburgas un Moſkawas Keiseriſſas Kreewu muſihla-beedribas konſervatoriuma dſeedaſchanaš-klaffeš, fuzi, eekam 22. dſihwibas-gadu faſneegufchi, pee pahrklauiſinaſchanaš par kreetneem atrasti un ſawā ſkunſts-mahzibā eekſch konſervatoriuma ari turpmaſ paleeſ.

4) Lihds faſneegtam wezumam no diwidesmit ſeptineem gadeem: pirmaš ſchſiras mahzibas-weetu ſtudenteem; perſonahm, kaš pehz uniwerſitetes-kurſa pabeigſchanaš preekſch ſagatawoſchanaš uš kašdu mahzibas-amatu tapuſchaš iſwehletāš, tapat teem audſekneem no Peterburgas un Moſkawas Keiseriſſas Kreewu muſihla-beedribas konſervatoriuma, fuzi, eekam 22. dſihwibas-gadu faſneegufchi, diplomu dabuſufchi un ſawā ſkunſts-mahzibā eekſch konſervatoriuma turpmaſ paleeſ, un

5) Lihds faſneegtam wezumam no diwidesmit aſtoneem gadeem: teem audſekneem no greekiſti-pareiſtizigahm un reemeru-katoliſſahm garigahm akademi-jahm; tahm perſonahm, kaš pehz uniwerſitetes-kurſa pabeigſchanaš preekſch ſagatawoſchanaš uš kašdu profeſſora-amatu tapuſchaš iſwehletāš, un Keiseriſſas ſkunſts-akade-

mijas audseknem, fuzi, eekam 22. dshwibas-gadu faneeguschy, sudraba medalku dabujuschy un sawa skunsts-mahziba eeksch akademijas turpmal paleel.

54. Wiseum audseknem no tahm augfcham 53. artikeli apshmetahm mahzibas-weetahm ir brihw, ne sebati ka divi mehneschus preeksch fasaufschanas pee lohsefchanas, sawu wehleschanohs peemeldeht, ka wixi kara-deenestu ar sawwalneeku teefbahm grib ispildiht. Dee, kas tahdu wehleschanohs peemeldejuschy, tohp no lohsefchanas atswabinati un bauda to augfcham nofazitu laiku preeksch finatnibu-kursa pabeigfchanas.

55. Tahdi, kas kursu greekisti-pareistizigahs garigahs akademijas un seminarohs ka peenahlahs pabeiguschy, bauda, pehz eekames nolikfchanas, paild sinafchanu wehl us weena gada preeksch eestahfchanas garigneeku kahrtah, kura no kara-deenesta atswabina.

56. Preeksch tahdeem, kas tohs turpmal minetus finatnifkas mahzibas kahpeenus faneeguschy, tohp. kad wixi sawu deenesta-nastu pehz lohsefchanas pilda, ihfats deenesta-lails pehz schihsh kartibas nolikts:

1) Dee, kas kursu kahdah uniwersiteteh jeb zita pirmas schkiras mahzibas-weetah pabeiguschy jeb peenahkamu eekami nolikuschy, stahw: aktiwah deenestah — feschus mehneschus un armijas reserwe — tshetr' pazmit gadus un feschus mehneschus.

2) Dee, kas kursu no feschahm klassehm eeksch gimnasiunneem jeb real-skohlahm, jeb garigu seminaru ohtras klasseh, jeb ari kursu zitah mahzibas-weetahs no ohtras schkiras pabeiguschy jeb peenahkamu eekami nolikuschy, stahw: ihstena deenestah weenu gadu un feschus mehneschus, bet reserwe trihsh pazmit gadus un feschus mehneschus.

3) Dee, kas kursu treschahs schkiras mahzibas-weetahs pabeiguschy jeb peenahkamu eekami nolikuschy, stahw: ihstena deenestah trihsh gadus un armijas reserwe diw pazmit gadus, un

4) Dee, kam ir leezibas-rafts par tahm mahzibahm, kuras pehz ta zaur likumu no 14. Juli 1864 nofazita kursa elementar- un lauschu-skohlahs, jeb pehz zitu zetortias schkiras mahzibas-weetu kursa waijadsigahs, stahw: a) pee wiseum kara-pulleem, bes ween teem nahkofcha punktah b mineteem, ihstena deenestah tshetrush gadus un armijas

reservê ween pazmit gadus un b) kad wini pee teem fara-pulkeem tohp peedaliti, kuzi Turkestanaš fara-aprinki un Semipalatinskaš, Transbaikales, Jakuskaš, Amura un juhemalas-gubernijaš stahw, jeb kad wini flottê deen, aktiwâ deenestâ feschus gadus un armijas jeb flottes reservê fchetrus gadus.

Peesihmejums. Veezibas-ralfti par tahm mahzibahm, furas pehz zetortâš fchiras mahzibas-weetu furja wajjadfigas, tohp isdohti pehz peederigas ismekleschanaš pehz ihpafcheem, no lauschu-avgaismoschanaš ministera, ar fasinofchanu ar fara-ministeri un Keiseriskaš Majeftetes Pascha kanzelejas IV. nodalu, islaischameem nofazijumeem, no aprinka-flohlu-padohmehm (Kreisshulconseils) un fur tahdas nau, no behrnu-flohlofchanaš-padohmehm (pädagogische Schulconseils).

57. Lai perfonas, kas nau no Kreewu dšimuma un kas lauschu-flohlas jeb tahdas mahzibas-weetâš mahzibu baudijufchas, kuzâš mahzifchana eefsch Kreewu walodas nau lâ us wifadu wihfi wajjadfiga ewesta, teešbas us ihfaku deenesta-laitu ar noluhfu us wizu mahzibu (art. 56) waretu eemantohf, ir wajjadfigs: neween lâ wiraš tahš pehz flohlas-furja peenahfamaš mahzibas eemantofufchas, bet ari lâ wiraš mahf weilli un ar faprafchanu kreewifki lašht un faprohtami freewifki rakftiht. Veezibas-ralfti par tam war tapt isdohti no behrnu-flohlofchanaš-padohmehm (pädagogische Conseils) wifâš Wafsts-mahzibas-weetâš eefsch lauschu-avgaismoschanaš ministerijas nodalas.

58. Kad tee 56stâ artikela 1mâ un 2trâ punktâ mineti laudis (bes ween dakteri, lohpu-ahrstes un aptekezeri, kuzi fara-deenestu tahdâš amatâš ispilda, kas ar wizu finatnibu faetahš) pehz lohses fara-pulkâš eestahjahš, tad tohp wineem amati un kommandeereschana, bes frontes-deenesta, ne zitadi lâ til tad peeschirti, kad wini ar to us meera. Bet tee no fchihm perfonahm, kas, žaur meefas wainahm un flimibahm, neefpehtu, deenestu frontê ispildiht, tohp no deenesta pawifam atšwabinati.

59. Tahm 56stâ artikela 1mâ un 2trâ punktâ mine-tahm perfonahm tohp atwehlehts:

1) pehz furja pabeigfchanaš jeb pehz ešfames nolifchanaš pee fara-pulkeem deenestâ eestahtees, bes lâ winahm buhtu taš preefch fafaulfchanaš noliktis laiks

(art. 14) janogaida; deeneſta-laiks tohp winahm tad pehz teem 191â artifeſa punktâ b ſaxemteem noſajijumeem ap-rehkinahis;

2) eeſtabtees pehz paſchu wehleſchanahs kaħdõs kara-pulkõs grib, tomehr ar to eewehroſchanu, kâ wiſs ſcho perſonu ſlaihõs fatrâ kara-pulkâ to no kara-miniſtera noſakamu mehru nepahrkahj.

60. No tahm perſonahm, kaſ iſ teem preekſch ſlottes papildinaſchanas nolemteem apgabaleem (art 15 punktõs 1 un art. 16) ſaſauktas, netohp tee 56ſiâ artifeſa 1mâ, 2trâ un 3ſchâ punktâ mineti jaunekli, beſ ween tee kaſ kursu jubras-ſkohlâs pabeigufchi, preekſch ſlottes-deeneſta beſ paſchu wehleſchanahs parehkinati, bet pee ſemes-armijaſ peedaliti. Kad ſchihs minetas perſonaſ pehz paſchu gribaſ ſlottes-deeneſtâ eeſtabjahõs, tad winahm jadeen: aktiwâ deeneſtâ trihõs gadi un reſerwê ſeptixi gadi.

61. Preekſch turpmal minetahm perſonahm, kuraſ pehz lohies ſloitê eeſtabjahõs, tohp ſchahdi deeneſta-laihi nolikti:

1) tee, kaſ pehz eſſames fugotaja- (ſaptena-) ſahrtu preekſch attahlaſ jeb kraſta-fugoſchanaſ (дального или каботажного плавания), jeb ſtuhmana-ſahrtu preekſch tahlahm fugoſchanahm ſaſneegufchi, ſtahw: aktiwâ deeneſtâ diwi gaduſ, reſerwê aſtonuſ gaduſ, un

2) tee, kaſ pehz eſſames ſtuhmana-ſahrtu preekſch kraſta-fugoſchanaſ ſaſneegufchi, ſtahw: aktiwâ deeneſtâ trihõs gaduſ, reſerwê ſeptixuſ gaduſ.

V. No atſwabinaſchanahm pehz amata jeb pehz diſihweſ-darba.

62. No kara-deeneſta tohp atſwabinati:

1) wiſu kriſtigu rižibu garigeeſi, un

2) greekiſki pareiſtižigi dſeedataji (Pſalmenſänger), kuri kursu garigõs akademižas un ſeminarõs jeb garigõs ſkohlâs pabeigufchi. Bet tee, kaſ dſeedataja (Pſalmenſänger) weetu preekſch beigteem ſeſcheem gadeem, no wižu atſwabinaſchanaſ no kara-deeneſta tahda amata deht, ir atſtahjuſchi, tohp pee kara-deeneſta iſpildiſchanaſ peeturiti un winem ir wiſs taſ laiks aktiwâ deeneſtâ un reſerwê jaijdoen, kaſ ar wižu mahžibu ſaetahõs; bet tee, kaſ baſnižas-deeneſtu pehz beigteem ſeſcheem gadeem atſtahj.

Tohy tuhliht referwei, lihds fasneegtam trihšdesmit festam gadam, peeskaititi.

63. Turpmat minetas personas tohy, kad tahš lohši wilkufčas, pehz kuras wirahm pee stahwoscheem kara-pulkeem jaeestahjahš, meera-laihdš no aktiwa deenesta atšwabinatas un pee armijas reserves us peežpazmit gadeem peeskaititas:

1) tee, kas daktera- jeb ahrstš-, lohpuahrstefchanas- jeb apteekeru- sinatnibas magistera-, jeb ari lohpu-ahrstš- fahrtu fasneegufchi, kad wineem pehz to mahzibas-weetu likumeem, fur wini sawu mahzibu baudijufchi, nau us wifadu wihsš kara-deenestā jaeet;

2) Keiserikšas škunstš-akademijas mahžekli, kuzi us Krohna rehlinuma sawas škunstš-mahzibas pawairofchanas deht ahrsemē fuhtiti, un

3) tee, kas tapat tantš, tai peelikumā pee 53. artifela peesauktās, tā ari zaur zaurim wifās zitās, minetā peelikumā nepeesauktās Krohna-mahzibas-weetās eelšch sinatnibahm mahza, kuras pehz šcho mahzibas-weetu likumeem jamahza, tapat tee likumigi (etatmāžigen) audsinataji un wiru likumigi paligi tahdās mahzibas-weetās, kas no Walstš-waldibas tohy ušturetas jeb kuru likumi (Statuten) no Walstš-waldibas ir apstiprinati. Bet lihds beigteem fefcheem gadeem pehz wiru peeskaitiſchanas pee reserves, ir tahm minetahm personahm ik gada peederigahm komiſſijahm kara-deenesta leetās (присутствие о военной повинности) leežibas-ralstš no wiru preekšstahwofčas waldibas par tam japeenesš, tā wiras to wiru amatam peeklahjigu darbofchanu naw atstahjuſčas. Tee, kas šcho darbofchanu preekšch ta noſazita laika atstahjuſchi, tohy aktiwā deenestā us to laiku eefaukti, kas ar wiru mahzibu faeetahš.

Pee ſih mejumš. Zuhras-šfohlu šfohlotaji tohy, kad wini pee tahš ſchkras laudihm peeder, iſ kureem flotte tohy papildinata, pee flottes reserves us to laiku no deſmit gadeem peeskaititi.

64. No aktiwa deenesta meera-laihdš tohy atšwabinatas un flottes referwei us deſmit gadeem peeskaititas ſchahdas personas, kad tahš lohši wilkufčas, pehz kuras deenestā jaeestahjahš:

1) fugotaji (ſapteri) un ſtuhmani preekšch attablas jeb kraſta-fugofchanas un inſchener-mechanikeri, kas luga-

maſchini walda, ſad wixi peederigôð amatôð uſ taſdeem andeles-ſugeem deen, furi ſem Kreewijas ſlaggas ſehgelê, un

2) laſmaxi (Lootſen) un laſmaxu mahjelki, fureem pehz liſuma ſchi lahrta (zbanie) peenahſahs.

Bet tee no ſchihm 1mâ un 2trâ punktâ peefaultahm perſonahm, kaſ eekſch defmit gadeem wairaf kâ weenâ navigazijâ (weenâ gadâ jeb waſarâ) ſawuſ amata-pee-
nahkumuſ nau iſpildijufchi, tohp uſ ſeptixeeem gadeem ſlottes aktiwâ deeneſtâ ſafaulti, bet pee ſam wineem taſ laikſ tohp peerehſinahts, furu wixi ſawa amata peenah-
kumuſ pildidami iſdeenejuſchi.

65. Tee 1ſtâ artifelî un 56ſtâ artifela 4tâ punktâ noſaziti laiki preekſch aktiwa deeneſta ſlottê tohp paihſinahti un reſerweſ-deeneſtâ ſlottê uſ til pat daudſ gadeem pa-
garinahts:

1) preekſch teem, kaſ ne maſaf kâ diwi navigazijas-
laikuſ pa matroſſcheem uſ ſugeem preekſch leelahm un
tahlahm fugoſchanahm jeb pa maſchinifteen uſ damſ-
ſugeem deenejuſchi, — uſ diwi gadeem, un

2) preekſch teem, kaſ maſafais diwi navigazijas-laikuſ
pa matroſſcheem uſ juhraſ-ſugeem preekſch ihſeem zekeem
un uſ juhrmalas laiwahm jeb pa kuhrejeem uſ damſ-
ſugeem deenejuſchi, — uſ weenu gadu.

66. Teem, kaſ pa matroſſcheem uſ Kreewijas ande-
leſ-ſlottes juhraſ-laiwahm, jeb pa maſchinifteen jeb kuh-
rejeem uſ laut kaſda damſ-ſuga ſchini ſlottê deen, tohp
meera-laikôð preekſch eeſtaſchanahs kara-deeneſtâ pehz
lohſeſ til ilgſ laikſ atwehlehts, lihds taſ ar wineem
flehgtaſ kontrakteſ nobeidſahs, tomehr ne uſ kaſdu wiſſi
ilgaſ, kâ lihds dſihwibaſ-wezumam no diwidefmit peejeem
gadeem. Taſ laikſ, furu ſchee laudiſ uſ andeles-ſlottes
ſugeem pehz lohſeſ wilkſchanas lihds eeſtaſchanai deeneſtâ
pawadijuſchi, tohp wineem uſ to laiku parehſinahts, furſch
preekſch palikſchanas ſlottes reſerwe noſazihts, un prohti:
ik diwi gadi priwat-deeneſtâ preekſch weena gada, kaſ
ſlottes-reſerweſ japaleek.

VII. gabals.

No ſafaulkſchanas-aprinku-dibinaſchanas.

67. Preekſch kara-deeneſta pildifchanas tohp ſafaul-
kſchanas-aprinki dibinati. Weenſ ſafaulkſchanas-aprinkiſ

fastahw wai is kahdas aprinkä dalas jeb is wisa aprinkä.

68. Is pilfateem ar ne masaf ka 10,000 wihreeschu dwehfelehm tohp ihpafchi safaufschanas-aprinki dibinati. Kad pilfata eedsihwotaji to wehlahs, ir ihpafchu safaufschanas-aprinku dibinaschanta ari is masafeem pilfateem atkauta, kad wini ne masaf ka 5000 wihreeschu dwehfeles flaita.

69. Widsemes un Kursemes gubernijas tohp pee safaufschanas-aprinku dibinaschanas ka aprinkis peenemts: pirmaja — brugu-teefas-aprinkis (Ordnungsgerichts-Bezirk), beidsama — pils-teefas-aprinkis (Hauptmannsgerichts-Bezirk).

70. (Schis artikelis runa no Kasateem un tamdeht schè nau usnemts.)

71. Weena safaufschanas-aprinkä leelums tohp no-fajihis: preeksh weena aprinkä is laufu- jeb is jaukteem laufu-pilfatu-eedsihwotajeem us 8000 lihds 20,000 wihreeschu dwehfelehm, preeksh weena nejaukta pilfata-aprinkä us 5000 — 40,000 wihreeschu dwehfelehm. Pilfatus ar wairaf ka 40,000 wihreeschu dwehfelehm war wairaf aprinkos dalih.

72. Pee safaufschanas-aprinku dibinaschanas ir tah-laf schèe nofazijumi jaewehro:

1) Lauku-draudses (волости, pagasti) netohp ne us kahdu wihsi dalitas.

2 un 3. punkti nau schè usnemti, tapeh; ka wini sih-mejajs us Kasateem un us Sibiriju.

73. Katra safaufschanas-aprinki tohp nofazita weena weeta preeksh to perfonu safaufschanas un peenemschanas, kam kara-deernestä jaet.

74. Tahlumam no safaufschanas-weetas lihds wis-attablakeem mahjokleem safaufschanas-aprinki nebuhs peez-desmit werstes pahrsneegt.

75. Kad kahda aprinkä tahda weeta nerastohs, kas preeksh safauktò eeruhmeschanas deriga, tad war safaufschanas-weetu us to pilfatu jeb mahjokka-weetu pahrzelt, kas aprinkim wistuwafi, ar eewehroschanu to 74tä artikeli sanemtu nofazijumu par tahlumu.

76. Sastahdischana no preekshlikumeem par aprinku eedaishchanu safaufschanas-aprinkos un par safaufschanas-weetu nofazischanu peenahfahs:

a) tahdās gubernijās, kur semstības-institūcijas jau eewestās, — aprinkā-semstības-favulzohm;

b) gubernijās, kurās semstības-institūcijas wehl nau eewestās, — ihpafchahm kommissijahm, kuras fastahw is aprinkā-muischneeku-marschalla, is pilfata preekschneeka, is aprinkā-isprawnikā un is weena no meera-teefneschupulka iswehlejama meera-teefnescha;

c) Baltijas gubernijās — kommissijahm, kuras fastahw: is weena aprinkā-muischneeku-marschalla (jeb wina weetneeka), is aprinkā-pilfata birgermeistera (jeb wina weetneeka) un is schahdahm personahm: Widsemes gubernijā — is brugu-teefas-kunga (Ordnungsrichter) un kirspheles-teefas lohzekeem (pa weenam is katras kirspheles-teefas), Igauau gubernijā — is aprinkā-kunga (Statenrichter) un polizejas-teefu lohzekeem (pa weenam is katras), un Kurlemes gubernijā — is pilskunga un weena aprinkā-teefas lohzekeem;

d un e (schee punkti schē nau usnēmti, tamdehl ka wina sihmejās us Kasakeem un us Sibiriju).

77. Fastahdichana no preekschlikumeem par pilfatu eedalichanu eefsch aprinkeem peenahkabs pilfatu-waldibahm (Stadtämtern), bet kur tahdu nau, pilfatu dumahm (Stadtdunen) jeb tahm teefahm, kas wina weeta.

78. Tee pehz augschejeem nosazijumeem fastahditi preekschlikumi par safaulschanas-aprinkeem (art. 76 un 77) tohp gubernaterim jeb apgabala-waldneekam (Gebietschef) dehl apstiprinaschanas preekschā likti.

79. Kad pehz kahdās weetas sawadibahm pee eefaulschanas-aprinku dibinaschanas pehz teem artikelds 71, 74 un 75 mineteem nosazijumeem kahdi kawekli pretim stahw, tad tohp preekschlikumi par aprinku dibinaschanu ar tahm pahrgrohsischanahm, kas ar mineteem nosazijumeem nefaetahs, eefschkigu-leetu un kara-ministereem dehl ispreeschanas preekschā likti. Scheem ministereem ir ari preekschlikumi par pahrgrohsischanahm jau dibinatōs aprinkōs jaefneeds.

80. Sinaš par teem pehz augscheju artikēlu nosazijumeem dibinateem safaulschanas-aprinkeem, ar skaidru peedohschanu par wina fastahwi un par nosazitahm safaulschanas-weetahm (art. 73 — 75), tohp no gubernatera jeb no apgabala-waldneeka (Gebietschef) eefschkigu-leetu un kara-ministerijahm preekschā liktās. Gelfschkigu-

leetu ministerija pašludina tohs šaraktus par šasaulščanas-aprinkeem un tohs tanis pašchods warbuht notifikčas pahrgrohsščanas wifeem par šinu.

VIII. gabals.

No kommissijahm preeksch kara-deenešta peepildišchanas.

81. Katrā gubernijā jeb apgabalā (Gebiet), bes ween tās turpmā 83ščā artikeli peefautās, pastahw weena gubernijas- jeb apgabala-kommissija kara-deenešta leetās, sem gubernateera jeb apgabala-waldneeka preekschsehdeščanas, is šchahdeem lohzekeem: is gubernijas-muischneekumarščalla, is gubernijas-semstibas-waldibas (Gouvernements-Landschaftsamts) presidenta, is weena lohzeķla no šchihš waldibas pehz winaš iswehlesčanas, is gubernijas kara-waldneeka (Militairchef) jeb wina weetneeka un is aprinka-teečas (Bezirksgerichtš) profureera jeb wina amata-beedra.

82. Turpmā peefautās gubernijās un apgabaldš tohp fastahwš preeksch gubernijas-kommissijas kara-deenešta leetās tahdā wihsē pahrgrohsšitš:

a) gubernijās, kur semstibas-instituzijas nau eeweštaš, tohp gubernijas-semstibas-waldibas presidenta un lohzeķla weetā pee kommissijas divi lohzeķli no gubernijas-sehdeščanas (Gouvernements-Session) semneeku-leetās suhiti;

b) gubernijās, kur justiz-lifumi (Justizreglements) nestahw špehlā, eestahj aprinka-teečas (Bezirksgerichtš) profureera weetā gubernijas-profureers jeb zita kahda persona eeķš profureera darisčanahm (пoкoпoпeкaрo нaдзoрa);

c) Baltijas gubernijās eestahj semstibas-waldibas presidenta un lohzeķla weetā: ihpats lohzeķliš no Walstš-waldibas pušes un weenš lohzeķliš no kommissijas semneeku leetās (tee šhini punktā šanemti nošazijumi par Pohlš-semi un Sibiriju tei nau ušnemti);

d) (Šchis punktš runā no Akmolinskas un Šsemi-palatinškas apgabaleem un tapehz šchē nau ušnemts).

83. (Runā par tahleem apgabaleem Kreewijā.)

84. Katrā aprinkī jeb apmalā (District) pastahw weena aprinka- jeb apmalas-kommissija kara-deenešta leetās,

sem aprinkā-muischneeku-niarščalla vreeščsehdefšanasā, is
ščahdeem lohžekleem: is weena offižeerā pehž kara-wirš-
neezibas nofazifšanasā, is aprinkā-ispravnikā jeb is wee-
nās tam lihdfiģu amatu walddidamas personās un is weena
lohžekļa no semstibas-waldibas pehž winaš iswehlesšanasā.
Pee kommissiģas darifšanasahm weenā šafaulščšanasā-aprinki,
kura šastahwā ari pilfatneeki peeder, tohp kommissiģa wehl
zaur weenu no pilfata-waldibas (Stadramt) šuhtamu loh-
žekli, bet kur pilfata-waldiba nau, zaur weenu no pilfata-
draudšes iswehlamu lohžekli, papildinata. Bes tam tohp,
šad kommissiģa ir šafaulščšanasā-weetās darboščhanā, winaš
šastahwš wehl zaur weenu no aprinkā-semstibas-šapulžes
uš trihs gadeem iswehlejamu aprinkā eedšihwotaju pa-
wairota.

85. Turpmat peesauktās weetās tohp aprinkā- jeb
apmalas-kommissiģas šastahwš šchahdā wihše pahrgrohsits:

a) guberniģās, kur semstibas-instituziģas nau eewestas,
tohp par kommissiģas prezidentu želta pehž gubernatera
iswehlesšanasā weena taiweetā šahdu amatu walddidama
persona, bet semstibas-waldibas lohžekļa weetā tohp no
meera-teefnešču-šapulžes weens tahšweetas meera-teef-
nešis iswehlehts; šad kommissiģa turpretim šafaulščšanasā-
weetās ir darboščhanā, tad netohp weens ihpatš lohžekliš
wehlehts;

b) Baltiģas guberniģās aprinkā-kommissiģas šastahwš
ir šchahds: Presidents — weena tahšweetas šahdā amatā
buhdama persona pehž gubernatera iswehlesšanasā; loh-
žekli: 1) weens offižeeris pehž kara-waldibas nofazifšanasā;
2) weenas tahšweetas amata-wihrs pehž gubernatera weh-
lesšanasā; 3) bruguteefas-ģungs (Ordnungsrichter — Wid-
semē, aprinkā-ģungs (Hafenrichter) (šawā aprinki) —
Iģaunusemē, pils-ģungs (Hauptmann) — Kursemes gu-
berniģā un 4) weens no ta aprinkā pagasta wežakeem uš
trihs gadeem iswehlams lohžekliš. Šad kommissiģa tahdšs
šafaulščšanasā-aprinkšs ir darboščhanā, pee kureem pilfat-
neeki peeder, tad tohp winaš šastahwš zaur birģer-meisteru
jeb wina weetneeku papildinats;

(Tee punkti c, d, e un f šchē nau usņemti, tapehž šā
winaš par attahleem Kreewiģas gabaleem tohp runahšs).

86. Aprinkā- jeb apmalas-kommissiģa (Districts-Com-
mission) isdara tanis sem winaš štahwedamšs eesaulščha-
nas-aprinkšs pehž rindas šawus peenahšumus.

87. Iðs pilfatðs: Peterburga, Moskawa, Odeffa, Riga, Kasan, Charkow, Kiew, Saratow, Wilna, Rischnew, Kronstadt, Nikolajew un Sewastopol pastahw ihpa-fchas pilfata kommissijas kara-deenesta leetås, luras, sem pilfata-galwas (Stadt-haupt) preekschfehdeschanas, tohp fastahditas: is weena no kara-wirðneezibas iswehlejama offizeera, is weena no polizejas waldneeka (Chef der Polizei) iswehlejama amata-wihra un is diweem no pilfata draudses-waldibas is winas widus iswehlejameem loh-zekleem. (Tahlak schis artikelis runa par Warschawas pilfatu.)

88. Pilfata kommissiju (art. 87) darischanas issteep-jahs tikai us to peederigu pilfatu aprinkeem.

89. Gubernijas, jeb apgabala-kommissijahm kara-deenesta leetås peenahthas:

1) wispahrigi luhkoht us to, ta wisa gubernija jeb apgabala (Gebiet) sem kara-deenesta stahwofchu perfonu safaulschana un peenemschana pareisi noteel;

2) isdalihit to no wisas gubernijas jeb no wisa apgabala kara-deenesta suhtamu wihru (новобранцевъ) skaitlu us safaulschanas-aprinkeem;

3) sem kara-deenesta stahwofchas personas wehl reis apluhkoht, tanis zaur scho lifumu nofazitðs gadijumðs;

4) ismekleht suhdhibas par aprinka-, apmalas- (Districts-) un pilfatu kommissijahm;

5) aprinka-, apmalas- un pilfatu-kommissiju rehkinumarakstus pahrluhkoht un fastahdiht wispahrigu pahrskutu par katras safaulschanas isdarischanu gubernija jeb apgabala;

6) isspreeft schaubischanas, kas aprinka-, apmalas- un pilfatu kommissijas zehlschahs un tahdas schaubischanas, ja waijadhigs, peederigahm augstatahm teesahm dehl zaur-luhkofchanas list preekscha.

90. Aprinka- jeb apmalas- (Districts-) un pilfata-kommissijahm peenahthas:

1) fastahdiht to 95. artikeli peesauktu perfonu safaulschanas-listes;

2) pahrluhkoht safaulschanas-listes;

3) eesneegt peederigahm ministerijahm simas par to perfonu skaitu, kas sem kommissijas stahwofcha aprinki atrohnahs un us kara-deenesta peepildischanu eesauzamas (art. 130);

4) tohš laudiš, kam kara-deeneštā jaeet, tanis us tam nofazitās weetās šafaukt (art. 134);

5) nogrunteht katra šafauktā teešibas, kas us kara-deenešta pildišchanu šhmejahš;

6) nošpreeft, kam no tēem šafaukteem kara-deeneštā jaeet un tahdā wihsē;

7) apluhkoht par šafaukšchanas-laiķu kà ari pehž tam tahš us kara-deenešta šafauktas personaš, wai preekšch tam derigaš;

8) peenemt refruhschus (новобранцевъ); un

9) eefneegt pehž darišchanu beigšchanas šafaukšchanas-aprintōš, gubernijas- jeb apgabala-kommissijai kara-deenešta leetās pilnigu pahrflata- rakstu par isdaritu šafaukšchanu un peenemšchanu deeneštā.

91. Deht kara-deeneštā šafauktu personu apluhkošchanas un peenemšchanas tohp preekšch katras aprinkas, apmalas- (Districts-) un pilfata-kommissijas diwi dakteri, weens no živil, ohtrš no kara-waldibas un weens kara-wihru-šarnehmeiš (iš semeš, jeb waijadšibā ari iš juhras-kara-pulka) suhtiti; preekšch gubernijas- jeb apgabala-kommissijahm tohp, deht wehkreiſigahm apluhkošchanahm, tapat diwi dakteri, pehž teem pašcheem nofazijumeem, suhtiti. Dakteri nem pee kommissijas darišchanahm til tahdā wihsē dalibu, kà wini šawu pahrleeziņaschanu iſſakka, wai deeneštā peenemama persona preekšch tam ir deriga jeb nē. Kara-wihru-šarnehmeju peenahlumi tohp zaur ihpašchu preekšch rakstu no kara- un juhras-ministerijas puſeš nofaziti.

Pee šihmejums (runā par Sibiriju).

92. Darišchanu-kartiba kommissijas kara-deenešta leetās, tà kà ari us šcho kartibu šhmedamahš formas (preekšchšhmes) tohp zaur inſtrukziju nofazitās, kura tohp apſtprinata no eekšchliķu-leetu ministera, pehž weenprah-tigaš norunaš ar kara-ministeri.

93. Pee darišchanahm, kas us šafaukšchanu un peenemšchanu kara-deeneštā šhmejahš, tà kà ari preekšch wiſahm ſhini leetā notifdamahm ſarakſtiſchanahm ſtarp privat-lauidim, teeſahm un amata-wihreem tohp praſtš (ne ſtempel-) papihrš leetātš.

IX. gabals.

No peerakftifchanahs pee fafaulkfchanas-aprinkeem un no fafaulkfchanas-listes fastahdischanas.

I. No peerakftifchanahs pee fafaulkfchanas-aprinkeem un no peerakftifchanas-sibmehm.

94. Tahdi, kas rewifijas-listes eerakftiti, ta la ari tee, kas pehz rewifijas pee draudsehm (pagasteem) peerakftiti, peeder pee teem fafaulkfchanas-aprinkeem, kur tee pilfati un lauku-pagasti atrohnahs, pee kureem wixi peerakftiti.

95. Tahdeem, kas no eerakftifchanas dewitahs rewifijas listes atswabinati, ta la ari tahdeem, kas pehz rewifijas is nodohfchanas maksadamas kahrtas isstahjuschees, ir kara-deenesta ispidifchanas dehl japeerakftahs wai nu pee weena fafaulkfchanas-aprinka tani aprinki, fura wixu paschu jeb wixu wezalo nekustama mantiba atrohnahs, jeb pee ta aprinka, fura wixi dsihwo jeb kur wixi beidsama laika preefch wixu aiseefchanas usturejuschees (art. 4).

96. Peerakftifchana pee fafaulkfchanas-aprinka nocek pehz peemeldeschanas, kura tam, kas peerakftahs, lihdi ar wixa dsimschanas-sihmi jeb weenu apleezinaschanas-rakftu schihš weeta janodohd pee tahs aprinka, apmalas, jeb pilfata-kommissijas kara-deenesta leetahs, furas rohbeschahs tahs no wixa dehl peerakftifchanahs iswehlehts aprinkis peeder.

97. Wifseem wihreescheem, bes ween teem, kas nodohfchanas maksah, ir pehz fasneegfchanas ta dsihwibas-wezuma no feschpazmit gadeem un ne sebaki la ta gada 31ma Dezemberi, fura wixi pilnu diwidefmito gadu fasneeds, sihme par tam jaisprasa, la wixi pee weena fafaulkfchanas-aprinka peerakftiti (art. 94 un 95).

98. Sihmes par notiluschu peerakftifchanu pee weena fafaulkfchanas-aprinka tohp israkftitahs: tahm 95ta artikeli peefauftahm personahm — no aprinka, apmalas, un pilfata-kommissijahm kara-deenesta leetahs; tahdeem, kas rewifijas-listes eerakftiti jeb pehz rewifijas pee draudsehm (pagasteem) peerakftiti — no pilfata-waldibahm.

99. Peerakftifchanas-sibmes ir jausnem: a) peerakftita preefchwahrds, tehwa-wahrds un familijas-wahrds jeb uswahrds; b) dsimschanas-gads, mehnesis un deena;

c) kahda tijiba; d) no kahdas fahrtas (coe. zovie); e) dših-wes-darbs, amats jeb darisšana; f) wai tas, kas peerakstihis, proht lasiht un rakstihit un kahdā mahzibas-weetā wirtsch mahzibu pabeidšis jeb wehl bouda; un g) kas, kad (gads, mehnešis un deena) un sem kahda nummura scho leezibu isdewis.

100. Kad tahs 97tā artikeli minetas personas lau-libā dohdahs, jeb Walfis, jeb draudšes (pagasta) deenestā stahjabs, tad winahm ir japeerahda fawas sihmes par notifikschu peerakstischanu pee kahda safaulschanas-aprinka.

101. Tee artikelds 94 — 100 šaremti nošajijumi ne-sihmejahs us Pohlū-semes gubernijahm, kur šhini leetā ihpaska kartiba jaeewehro (šalihds. art. 102, peesihm. 1 un art. 105).

II. No safaulschanas-listu fastahdischanas.

102. Št katra gada eefahkumā tohp preeksch eefaulschanas us kara-deenesta pildinaschanu safaulschanas-listes fastahditas, un prohti: zaur aprinka, apmalas un pilfata-kommissijahm kara-deenesta leetās — par tahm 95tā artikeli minetahm personahm (preeksch katra safaulschanas-aprinka ihpaska liste); no pilfata-draudšes un pagastu-waldibahm — par tahdcem, kas rewisijas-listes eerakstiti un eerakstami.

(Peesihmejumš 1 un 2, runadams no Pohlū-semes un attahleem Kreewijas apgabaleem, nau šchē usnemtš.)

103. Safaulschanas-listes tohp wiš tee eerakstiti, kas tai gadā preeksch eefaulschanas to wezumu no diwidemit gadeem šafneeguschē, bes ween tee, kas kara-pullds tā šawwalneeki cestahjuschees, par fureem katrā eefaulschanas-aprinkē pehz tahm par wineem ee-eedamahm pašnoschanahm ihpats šarakstš tohp westš. Šchihš pašnoschanas tohp no kara-waldneekem, tuhliht pehz šawwaligō peenemschanas, peederigahm pilsehta, aprinka un apmalas-kommissijahm kara-deenesta leetās aissuhititas; no šchihm beidsamahm tohp pašnoschanas par tahdu šawwaligō peenemschanu, kuru safaulschanas-listes no zitahm instituzijahm jeb amatu waldidamahm personahm tohp westas, pehz tahdu pašnoschanu eenahšchanas, šchihm instituzijahm jeb amatu waldidamahm personahm aissuhititas.

104. Safaulschanas-listes tohp tahs 99tā artikeli preekschrakstitas šinas usdohtas un bes tam wehl: katra

eefauzama dſihweſ-weeta un tahs ſinaſ par wina familijas, un mantibas-buhſchanahm, uſ kurahtm teeſſibaſ uſ atweegloſchanahm war dibinateeſ (art. 45 un 52).

105. Saſaulſchanas-liſteeſ faſtahdiſchanai janem par pamatu: a) iſwillumi iſ baſnizaſ-grahmatahm (метрические выписки); b) rewijiſjaſ-liſteeſ preeſſch tahdeem, kaſ no cerakſtiſchanas X. rewijiſja nau atſwabinati; c) ſinaſ par tahdu perſonu peeraſtiſchanu un pahraſtiſchanu, kaſ rewijiſjaſ-liſteeſ eerakſtitaſ un it wiſſi ſaraſſti, kaſ rewijiſjaſ-liſteeſ papildina; d) ſihmeſ par peeraſtiſchanu pee ſaſaulſchanas-aprinkeem un paſchu peemeldeſchanas. (Tahlaſ ſche tohp runahſ par Pohlſu-ſemi.)

106. Saſtahdiſchana to iſwillumu iſ baſnizaſ-grahmatahm peenahkaſ: a) preeſſch pareiſtiziſgeem un zitaſ kriſtigaſ baſnizaſ lohjeſkeem kirſpeleſ-garigneckeem, katolu preeſtereem un mahzitaſgeem, pehz peederibaſ; b) preeſſch Muhamedanereem — muhamedaniſſahm garigahm ſapulzehm; c) preeſſch Schihdeem un tahdeem, kaſ pee zitahtm tizibahm peeder — wal dibaſ-inſtituzijahm ziwil-nodaſaſ, no kurahtm pehz liſuma ſcho tizibu metriſgrahmataſ tohp weſtaſ jeb uſglabataſ.

107. Iſwilluma iſ baſnizaſ-grahmatahm ir jaſaraſſta wiſaſ perſonaſ no wibreſſchu lahrtaſ, kaſ tani wezumaklaſſe ſtahw, kura pehz kartaſ uſ kara-deeneſta iſpildiſchanu ſaſauzama. Iſwillumdaſ ir jauſdohn: deeneſta eefauzama wahrdaſ, wina dſimſchanas mehneſiſ un deena, tawat preeſſchwahrdaſ, tehwa- un wina tehwa familiaſ-wahrdaſ, bet pee ahrlaulibaſ behrneem preeſſchwahrdaſ un mahteſ tehwa- un familiaſ-wahrdaſ. Par teem ſem ſaſaulſchanas ſtahwedameem, kaſ miruſſchi, ir iſ pee katra wina mirſchanaſ gadaſ, mehneſiſ un deena japeeſihme. Iſwillumi tohp atſſchiru preeſſch katraſ pilſata- un lauku-draudſeſ (pagalta) faſtahditi un tahm peederigahm inſtituzijahm peeſuhſtiti, no kurahtm ſaſaulſchanas-liſteeſ tohp faſtahditaſ (art. 102 peeſihm. 2). Iſwillumi ir winahm ſebakaſ lihdſ 15. Janwarim peeſuhſtami.

108. Sihmeſ par peeraſtiſchanu pee weena ſaſaulſchanas-aprinke un ſaſaulſchanas-liſteeſ tohp dſihwibaſ-wezumdaſ uſdohtaſ pehz dſimſchanas-ſihmehm un pehz iſwillumeem iſ baſnizaſ-grahmatahm, pehz rewijiſjaſ-liſtehm un ziteem dokumenteem, kura pehz liſuma dſimſchanas-ſihmju weeta peekemami.

109. Kad kahdā, tam leezibas-sihme par wina peerakstischanohs pee kahda sasaulschanas-aprinka (art. 97) jaisnem, pee schihš leezibas-sihmes pagehreschanas neweenu no tem preetschēšā artikeli nošaziteem dokumenteem nepeenes un usdohn, tā winašch nau pahr par dewiapazmit gadeem wez, tad winam tohy leezibas-sihme ar peesihme-schanu ta no wina usdohta wezuma idohta. Kad turpretim kahdš usdohn, winašch efoht wezaks ne tā dewiapazmit gaduš, tad winam tohy weena leezibas-sihme uš kahda laika (temporair) par peerakstischanohs bes wezuma usdohschanas idohta, bet pehzak tohy wina wezums leezibas-sihmē pehz wina ahriga isslata žaur aprinka-, apmalas- jeb pilfata-kommissiju kara-deenesta leetās peesihmehts, pehz šchi listuma 137 un 138 artikētem.

110. Kad wezuma-usdohschanas iswillkumā iš basnizas-grahmatahm jeb dšimschanas-sihmē un rewisijas-listē jeb žitā kahdā dokumentā nestiminē, tad tohy wezums nošazihš: pee kristiteem — pehz dšimschanas-sihmes, bet pee nekristiteem — pehz rewisijas-listes, kad nau schaubischanahš, tā usdohschanas tanypaschā riktigas.

111. Schaubischanahš par ta dokumenta riktigumu, pehz kura wezums janofaka, war issazita tapt, wai nu no tabm instituzijahm paschahm (art. 102 un peesihm. 2), kuzahm eesaulschanas-listes fastahdšichana un idohsichana to leezibas-sihmju par peerakstischanu pee sasaulschanas-aprinkeem peenahkahš, jeb ari no privat-kaušhu puses.

112. Wezums tohy pehz ahriga isslata nošazihš:

1) wišdš tōš gadijumōš, kad nau it neweens pehz listuma pawehlehtš dokumentš par wezumu;

2) pee kristiteem laudim tai gadijumā, kad wezums tikai rewisijas-listē usdohtš, bet jeschaubahš, wai šchi usdohsichana riktiga;

3) pee nekristiteem laudim wišdš gadijumōš, kur schaubischanahš par tam zehlušehš, wai dokumenti par wezumu, pee kureem ari dšimschanas-sihmes peeder, ir riktigi; bet kad wezuma usdohschanas pehz dšimschanas-sihmehm un rewisijas-listehm pretibas neatrohnahš, tad tohy, ar kad schaubischanahš par šcho usdohschanu riktigumu issazitāš, wezums pehz scheem mineteem dokumenteem un ne pehz ahriga isslata nošazihš.

113. Instituzijas amatu waldidamaš personas, tam sasaulschanas-listes jafastahda (art. 102 un peesihm.), wed

ihpafchus farakftus par teem, furu wezumu waijadseja pehz ahriqa iffata nofaziht (art. 112), pee kam farakftôð japeefihinë, kamdehl wezumð pehz teem nofaziteem dokumenteem nau warehts nogrunteht. Tee no fchihm perfonahm, kas, pehz lautlahda par wiru wezumu buhdama dokumenta sem fafaukfchanas pee nahkofchas rekrufschu-nemfchanas war ftabweht, tohp ari fafaukfchanas-listês eerakftiti.

114. Teem, furu wezumð pehz ahriqa iffata jano-faka, ir tamdehl pee pirmahs wihreeschu fafaukfchanas us deeneftu sawa aprinkla fafaukfchanas-weetâ jastellejahs.

115. Katras peederigas weetas fafaukfchanas-listes (art. 102) ir lihds 1 Aprilim jabeids fastahdiht. Tad tohp listes us divi nedelahm, pehz peederibas aprinkla-, apmalas-un pilfata-kommissijâs kara-deenesta leetâs un pilfata- un laulu-draudses- (pagasta-) waldibâs islistas jeb isfahrtas, bet tahs listes, kas us weenu jeb ohtru lauka-pagastu (Landgemeinde) sibmejahs, pagasta-fapuzjê preefchâ lastas.

116. Katram ir atwehlehts, divi nedeku laikâ preefch ta terminâ, fura listes aprinkla-, apgabala- un pilfata-kommissijahm jaefneeds (art. 118), lahdas listês pamani-tas islaischanas un wainas peemeldeht. Schihð peemelle-fchanas ir ihpafchâ grahamatâ ja-eerakfta un septixu deenu laikâ, pehz peederigeem dokumenteem, zaur peeprafschianu jeb us zitadu wihñ jaismelle un tee listês atraffi nerifti-gumi japahrlabo. Par islaischanahm un wainahm tâs ihpafchâs fafaukfchanas-listês, furas no aprinkla-, apmalas-un pilfata-kommissijahm kara-deenesta leetâs tohp fastah-ditas (art. 102), ir fchihm kommissijahm paschahm, tanî zaur fcho artikeli noliktâ divu nedeku laikâ, peemeldejams.

117. Teem, kas 116râ artikeli nofazitu terminu no-kawejuschî, ir til tad brihw fawas meldechanas par is-laischanahm jeb wainahm aprinkla-, apmalas- jeb pilfata-kommissijahm kara-deenesta leetâs peeneft, kad wini war peeneft peerahdischanas, fâ terminâ nolawefchana zaur ihpafcheem un us wisadu wihñ pretim nemameem eemehfleem notikufe. Kommissijahm ir atkauts apsvreeft, wai tahdas peerahdischanas geldigas jeb nè.

118. Institutizjahm un amatu waldidamahm per-sonahm, kas tahs ihpafchâs fafaukfchanas-listes fastahda (art. 102 un peeſihm.), ir tahspafchâs, tà fâ ari tee fa-rakfti par perfonahm, furu wezumð pehz ahriqa iffata

nosakams, ne febati lã imã Maja m. d., pehz peederibas, aprinkã, apmalas- jeb pilfata-kommissijahm jaeefneeds.

III. No pahrrakftifchanahs is weena safaulfchanas-aprinkã ohtrã.

119. Wisahm sem kara-deenesta stahwedamahm perfonahm ir atwehlehts, pee safaulfchanas wai nu tãd aprinkãd rastees, kurdã tahs peerakftitas, jeb tanis, kurdã winahm jeb winu wezakeem ir nekustama mantiba, jeb ari tanis, kurdã tahs ne masal lã trihs mehneshus lihds to deenu dshwojuschas, kura winas sawu wehlefchanohs issaka, pee kahda safaulfchanas-aprinkã lai winas peedala (art. 120).

120. Kas kara-deenestu ne tai aprinkã, kura wini peerakftiti, bet zitã kahdã wehlejahs ispidiht, teem ir tas (peeneshot apleezinaschanas sïhmi par tam lã wineem us to ir teefiba, pehz preeksheja art. 119) febakais lihds 15 Janwarim tai gadã, kura wini safauzami, japeerahda, un prohti: tahdeem, kas rewissias-listes eerakftiti jeb eerakftami — titlab ta aprinkã pagasta- jeb pilfata-waldiba, kuru wini iswehlejuschi, lã ari ta aprinkã, kura wini peerakftiti; tahm zitahm perfonahm peenaklãhs sawu wehlefchanohs tahm instituzijahm peemeldeht, kurahm safaulfchana titlab weenã lã ohtrã aprinkã jaisdara. Pehz ta mineka laika nozezeschanas ir tahdas peerahdishanas til tad japeexem, kad tohp peerahdihts, lã laika-nolaweschana zaur swarigeem eemesleem notika

121. Kad perfonas, kam peerakftifchanas-sïhmehm wajjaga buht (art. 97), tohp no weena safaulfchanas-aprinkã us ohtru pahrrakftitas, tad ir us pahrrakftidamahs perfonas sïhmi no tahs instituzijas, pee kuras safaulfchanas-aprinkã wina fewi leekãhs peerakftitees, par tahdu pahrrakftifchanu tas peenaklãms peesïhmejums jaukrakfta.

122. Par wiseem, kas zaur pahrrakftifchanohs atschlihrufshees, tohp ihpats farakfts fastahdihts, kuresch safaulfchanas-listei japeeleef. Iswehleta aprinkã safaulfchanas-listes tohp tahdas perfonas ihpachã nodalã farakftitas.

IV. No peemeldefchanahm, kuras sïhmejahs us atweeglofchanahm pee kara-deenesta ispidifchanas

123. Perfonahm, kas paildsinaschanu wehlejahs, lai waretu sawu mahzibu pabeigt, ir tahda wehlefchanahs,

šawahm aprinkā, apgabala jeb pilfata-kommissijahm kara-deenesta leetās japeerahda, turklaht ari šihme no tahš mahjibas-weetas, kura winaš mahjibu bauda, japeenešs par tam, tā tahš arween joprohjam mahjahš, pee lam ari jaisfala, wai kara-deenestu wehlejahš pehž lohšes jeb tā šawwakneeki ispildiht.

124. Kad wehlešchanohš peemeldē, lai paildsinašchanu atwehl tahda deenesta labad, kaš pehž kontrakta japilda us Kreewijaš andeles-flottes fugeem pa matroscheem, mašchinisteem jeb kuhrejeem, tad ir original-kontraktš jeb apštiprinahtš norakhtš no tapascha jaefneeds aprinkā, apgabala jeb pilfata-kommissijai kara-deenesta leetās.

125. Tahm 123. un 124. artik. minetahm personahm, tā tā teem, kaš šawas mantibas-buhschanas deht atweeglošchanu wehlahš, ir tahda wehlešchanahš peederigai kommissijai kara-deenesta leetās šebalais diwi mehnefchi preekšč šafaukščchanas eefahkuma japeemeldē. Pehž šchi termina ir tahdaš peemeldeschanas til tad japeenam, kad eewehrojami eemehtli tohy peenehti, zaur kureem kawelliš notizis.

126. Tee, lam ir teešiba us atšwabinašchanu no kara-deenesta pawifam jeb til meera-lailōš, tā tā tee, lam ir teešiba us aktiwa deenestš-laila paihšinašchanu, eefneeds šawai aprinkā, apgabala jeb pilfata-kommissijai kara-deenesta leetās: pirmajee — to waijadšigu leezibas-rakstu par wixu amatu jeb wixu darišchanahm, no lam atlež teešiba us atšwabinašchanu no kara-peenahkumeem jeb no deenesta meera-lailōš, bet beidšamee — diplomu par lahdu šafneegtu šinatnibas grādu, klasšes-atteftatu jeb školhas-wirsneezibas leezibu par šinatnibas kursa pabeigšchanu jeb par peederigaš ešfameš nolikšchanu.

X. gabalš.

No šafaukščchanas deht kara-deenesta ispildišchanas un no usnemšchanas deenestā.

I. No šataišidameem nolikumeem preekšč šafaukščchanas.

127. Kad ihpaščas šafaukščchanas-lihtes (art. 118) eefuhtitas, tad aprinkā, apmalas jeb pilfata-kommissijas winaš pahtrauga, wai rikrigas, un pahrlabo lahdaš at-

raftas wainas, wai nu tuhliht jeb pehz fasinofchanahs ar peederigahm instituzijahm.

128. Pee eefneegu peemeldefchanu (art. 123 — 126) falihdſinaſchanas ar tahm fafauſſchanas-liſtēs peedohtahm ſirahm (art. 104) ir aprinkā, apmalas- un pilſata-kommiſſijahm tiſlab ſchinis liſtēs, tā ari to 95tā artikeli minetu perſonu ihpaſchā fafauſſchanas-liſtē peefihmejumi jaerakſta par tam: kam no tahm liſtēs eerakſtitahm perſonahm ir teeſibās uſ atweegloſchanu pee kara-deeneſta iſpildifchanas un, ar wahrdu peefauzoht, uſ kuhdahm atweegloſchanahm.

129. Behz tam kad ihpaſchas fafauſſchanas-liſtēs pahraudſitas, tohp winas no aprinkā, apmalas- un pilſata-kommiſſijahm par wiſpahrigahm aprinkā-liſtehm, preekſch katra fafauſſchanas-aprinkā ſemiſchki, faſtahditās. Katrai tahdai liſtei ir japeeleet trihs ihpaſchi ſarakſti, prohti: A — par tahm perſonahm, kam aprinkī, pehz ſchi liſtuma 158., 217. un 218. art., beš lohſeſchanas deeneſtā jaeeſtahjāhs; B — par tahdeem, kas pee preekſchgabjuſchahm fafauſſchanahm ſawu lohſi aprinkī wilkuſchi un kam lihds nahloſchū fafauſſchanu paildſinaſchana atwehleta, un C — par tahdahm, pee aprinkā peederigahm perſonahm fafauſſchanas wezumā, kas tā ſawwalneeki deeneſtā atrohnahs, un par teem, mahzibu-weetās buhdameem, kas wehleſchanohs iſfozijuſchi. tā kara-peenahumūs grib tā ſawwalneeki iſpildiht (art. 54).

130. Kad aprinkā-liſtēs faſtahditās, tad eefneedi aprinkā, apmalas- un pilſata-kommiſſijas lihds lmo Zuhli ſaur gubernijas, jeb apgabala-kommiſſijahm kara-deeneſta leetās kara-minifterijai un eekſchliġu-lectu miniſterijai ſinas par to katra aprinkā fafauſſchanas-liſtēs eerakſtitu perſonu ſkaitu un par tam, zil tahdu pawifam aprinkī ir. Schini ſkaitā nau jauſnem ne tee, kas uſ ziteem aprinkeem pahralſtiiti, ne tee, kas tanis ſarakſtōs B un C (art. 129) eerakſtiiti, nedſ ari tahs perſonaš, kas pehz 62trā artikela no kara-deeneſta jaatſwabina.

II. No gada-ſafauzeena reparteereſchanas.

131. Iſlihdſi tā tahs preekſchejā artikeli peefauktās ſinas eenahluſchas, reparteere kara-minifterija wiſpahrigu gada ſafauzeenu uſ gubernijahm un apgabaleem, pehz to perſonu ſkaita, kas katras gubernijas jeb apgabala fafauſ-

ſchanaſ-liſtēs eerakſtitāſ. Gada-ſaſauzeena iſdaliſchana (попечение) pehʒ gubernijahm un apgabaleem tohp gubernijāſ- un apgabala-komiſſijahm kara-deeneſta leetāſ ſinama darita un wiſeem par ſinu paſludinata.

132. Gada-ſaſauzeena reparteereſchana uſ latraſ gubernijāſ un latra apgabala ſaſauſchanaſ-aprinkeem noteel zaur gubernijāſ- un apgabala-komiſſijahm kara-deeneſta leetāſ, pehʒ to aprintu-ſaſauſchanaſ-liſtēs eerakſtitu perſonu (art. 130) ſkaita. Pēe tam zeldamaſ nepilnaſ ſkaitla-dalaſ (Bruchtheile) nau jaewehro. Truhkdamaſ perſonu ſkaitſ tohp uſ teem aprinkeem (tomehr ne wairaf lā pa weenam wihrām uſ latra) iſdalihtſ, kurdſ jo wairaf ſaſauzamu perſonu atrohnahſ, bet kad ſchini leetā wiſdſ aprinkdſ weentlihdſiba buhtu, tad ſtarp teem, pēe kureem wiſleelakaſ nepilnaſ ſkaitla-dalaſ (Bruchtheile) paluſchaſ.

133. La no gubernijāſ- jeb apgabala-komiſſijāſ iſdarita reparteereſchana uſ ſaſauſchanaſ-aprinkeem (art. 132) tohp peederigahm aprinkāſ, apmalāſ- un pilſata-komiſſijahm paſſiſota un taſhweetaſ amiſēſ iſfludinata.

III. No ſaſauſchanaſ.

134. Saſauſchanaſi ſahloht noſata aprinkāſ, apmalāſ- un pilſata-komiſſijāſ pehʒ aprinkeem taſh ſaſauſchanaſ-deenaſ un laiſch pawehli, lā lai tiſlab wiſi tee, kaſ eekſch ſaſauſchanaſ-liſtehm un teem ſarakſteem A un B (art. 129) uſnemti (beſ ween tee nahkoſchā artikeſi 135 pēeſaukti), lā ari tee, kuru wezumſ pehʒ ahriḡa iſſkata noſakamaſ, latra aprinkā ſaſauſchanaſ-weetā noſaḡitā deenā eerohnahſ.

135. Uſ ſanaſchanaſu aprinkē netohp aizinati: a) tee, kaſ pehʒ wiru eerakſtiſchanaſ ſaſauſchanaſ-liſtēs pareiſ- jeb zitaſ kriſtigāſ tiḡibaſ garigneeku kahtu ſaſneeguſchi, tā lā ari pareiſ-tiḡiḡi baſnijaſ dſeedataḡi (Pſalmenſāḡer); b) tee, kaſ mahzibaſ-weetaſ apmeklē un preekſch wiru mahzibaſ pabeigſchanaſ paildſinaſchanaſ dabujuſchi, un c) tee, kaſ paildſinaſchanaſ dabujuſchi taḡda deeneſta labad, kaſ pehʒ kontraſta jaiſpilda uſ Kreewijaſ andeſēſ-ſlotteſ fugeem.

136. Rā geldigi eemeſli preekſch ne-eeraſchanaſ pēe ſaſauſchanaſ ir uſluhkoḡami: bailiḡa jeb gruhta ſlimiba un ḡiti nepahrwarami, peederigā wiſēſ pēerahdami, ka-

wekli. Rà flimibas peerahdichana tohp atfihitš: daltera jeb polizejas leezibas-rakšis, jeb ari, kad flimà utureschanas-weetà daltera nau, tahšweetas garigneela un meera-teesnefcha jeb pagasta-wezaka apleezinafchana.

IV. No wezuma nofazifchanas pehz ahriга
iſflata.

137. Aprinkà, apmalas- jeb pilfata-kommiſſija, tiſ-
lihdſ tà aisdewufehš ſafaulfchanas-aprinki, eefahl ſawu
darbofchanu ar to, tà nofaka to perſonu wezumu pehz
ahriга iſflata, fuwu wezumš pehz preekſchraſſiteem doku-
menteem (art 109, 111 un 112) nau warehtš nolemt.

138. Wezumš pehz ahriга iſflata tohp no aprinkà,
apmalas- jeb pilfata-kommiſſijas, wixas pilnà fehdeſchana,
pehz balſu wairakuma nofazihitš. Tee dohmu-daſchadibas
tohp nofazijumi gubernijas, jeb apgabala-kommiſſijai deht
pahrraudſifchanas un awftiprinafchanas eefneegti; ſchi
beidsamà war, kad to par wajjadſigu atrohn, tahš pee-
derigas perſonas wehl reiſ apluhfoht.

139. Tee no tahm ſafaulfchanas-liſtè neuſnemtahm
perſonahm, kaš no peederigahm kommiſſijahm (art. 138)
tiſuſchi tà ſafaulfchanas-wezumà ſtahwoſchi atraſti, tohp
ſcho liſtu peederigà nodalà eewefſti.

V. No ſafaulfchanas-liſtu wiſgaligas pah-
raudſifchanas un no tahm perſonahm, kam
jalohſè.

140. Kad ſafaulfchanas-liſte papildinata, tad ap-
rinkà, apmalas- jeb pilfata-kommiſſija pahrluhfo pehz
tahšpaſchas un pehz teem ſaralkſteem A un B tahš pee-
ſafaulfchanas ſanahluſchas perſonas, wiſeem dſirdoht
preekſchàlaſidama tiſpat tahš minetas liſtes un ſaralkſtus,
tà ari to ſaralkſtu C un wiſuš ſafaulfchanas-liſtè eeraſ-
ſtituš peefihmejumuš par tam, kam no teem ſafaulfkeem
ſahda atweegloſchana nowehleto, wahrđà ſauzoht kura un
uſ ſahda pamata. Wiſeem ſafaulfkeem un ari žitahm perſo-
nahm ir brihw, pret ſcho peefihmejumu riſtiqumu eerunaš
želt un kad kommiſſija tahdas eerunaš tur par pateefigahm,
tah wixà liſtè eeraſta tahš wajjadſigas pahrlabofchanas.
Uſ tam ſahlahš lohſchu wiſſchana, pee kuraš wiſas per-
ſonas dalibu nem, kaš aprinkà ſafaulfchanas-liſtèš ſaralk-
ſtitas, beš ween tee, kaš ſafneeguſchi greekſki-pareiſtižigu

jeb zitu kristigu tizibu garigneeku lahtu. Tahs eefsch augfcham mineteem farafsteem usnentas personas nelohjê.

VI. No kartibas pee lohsefchanas.

141. Preefsch lohsefchanas eefahkuma falihdsina preefschfehdetais sagataroto un ar numnureem aprakfrito billetu flaitu ar to safaulfchanas-listê usnemtu personu flaitu, un apfihmê wifas billetes ar laut kahdu sismi. Us tam tohp billetes, sem preefschfehdetaja usraudfifchanas, faritinatas, zaurzaurim safauktas un kahdâ ihpafchâ lahdtê jeb ratâ eebehrtaş. Us lohsefchanu safaukteem ir atwehlehts, dehl faritinato billetu pahrfkaltifchanas un safaulfchanas, eefam tahspafchas lahdtê jeb ratâ eebehrtaş, is fama widus weenu ustizabas-wihru iswehleht.

142. Preefsch ihstenahs lohses wilkfchanas tohp wis-pirms, tapat zaur lohfi, ta rinda nolemta, pehz kuras tahs pee safaulfchanas-aprinka peederigas pilfata- un laufudraudjes (pagasti) un tahs pee aprinka peerafkittas personas (art. 95) usfauzamas. Katrs, kas usfauktâ, isnem preefsch fewis weenu lohses-nummuru, bet preefsch teem, kas nau atnahkfufchi, tohp nummuri wilkti woi nu no wiru flahfbuhdameem radeem, jeb no kommissijas preefschfehdetaja, jeb no pilfata-waldibas lohjelkeem, jeb no pagasta wezaleem. Rummurs tohp, lohpa ar tahs persones wahrdu un wiras nummuru safaulfchanas-listê, no weena kommissijas lohjelka, pilnâ balsâ un saprohtami islasihts un teem ziteem kommissijas lohjelkeem nodohťs dehl pahrluhkofchanas un dehl peefihmefchanas tikpat us pafchu billeti, lâ ari safaulfchanas-listê. Tamlihds tohp ta wahrds, kas lohfi wilzis, un wiru safaulfchanas-listes nummurs lohsefchanas-listê eerafkittahťs. Us tam tohp billete ar nummuru paleekami atdohta tam, kas wiru wilzis.

143. Kad eefpehjams, tad ir lohses-nummuru wilfchana aprinki weenâ deenâ jawabeids; kad tas nebuhtu eefpehjams, tad ir jalohjê deenu no deenas lihds islohsehts. Pee tam jaleek wehrâ fchee nofazijumi:

- 1) lahdtê jeb rats ir redsamâ weetâ jaisleek;
- 2) lohjes-nummuri tohp is lahdtes jeb rata wiseem redsoht isnenti;
- 3) kas weenu lohfi isnem, tam ir rohka, eefam wirsch to lahdtê jeb ratâ eebahsch, jaatklahj plika lihds elkonam un japarahda attahfita rohka teem flahfbuhdameem;

4) bes ta, kas lohfi welf, nau neweenam atwehlehts, lahdbiti jeb ratu aiskahrt;

5) fatrs welf lohfi tikai weenreis. Kas lohfi iswilzis, ispilda kara-deenestu pehz wiram peekriufcha nummura, ari tad, kad wirsch topafchu zaur fautfahdu mifefchanohs preefsch fawas rindas buhtu wilzis;

6) kad lohfschu wilfschanu weenâ deenâ nepabeids, tad paleef lahdbite jeb-rats ar teem tur wehl eefschâ buhdameem uummureem lihds nahkofchai deenai ne zitadi, fâ ar it wifu kommissijas lohjektu seegekeem un sem ihpafchas, no wirneem noliftas waktis fargafchanas.

VII. No apluhkofchanas un peenemfchanas deenestâ.

144. Pehz lohsefchanas fahf aprinka-, apmalas- un pilfata-kommissija tahs deht kara-deenesta pildifchanas fafautas personas apluhfoht un tohs peenemt, kas preefsch deenesta par derigeem atrafti. Pee apluhkofchanas, kura pehz teem 43. artikeli fanemteem nosagijumeem tohp isdarita, war, pehz kommissijas preefschfehderaja nolemfchanas, ari tahdas personas buht klahf, kam pee tam nau daliba

145. No apluhkofchanas ir tee atfwabinati, kas fahda Walfts-deenestâ stahwofcha daktera leezibas-rakstu par tam peenes, fâ ne wiru meefas-buhwê, neds wiru wefelibas-buhfchanâ tahdas mainas atrohnahs, kas peenemfchanu kara-deenestâ aiskawê.

146. Apluhkoti tohp papreefsch tahs tanis farakftos A un B (art. 129) usnemtis personas un tad, pehz nummuru rindas lohsefchanas-listês, tee, kam wiru familijas-buhfchanu deht nau nekahdas teefibas us atweeglofchanu. Kad tahdas personas tikdauds nau, zil no aprinka rekrufchi (новообранцевъ) jastelle, tad tohp, taipafchâ fartiba, apluhkoti tee, kam us atweeglofchanu familijas-buhfchanu deht trefchahs schkiras teefiba, tad tee, kam tahda teefiba pehz ohtrahs, beidsiht tee, kam schi teefiba ir pehz pirmahs schkiras, lihds tas no aprinka pagehrehhts rekrufschu flaitis ir pilns.

147. Tee, kas pee lohsefchanas dalibu nehmfchi un ismellefchanâ jeb sem teefas stahw, tohp apluhkoti un preefsch deenesta kara-pulkos nosaziti: pirmajee — tubliht pehz ismellefchanas pabeigfchanas, kad pee wirneem nau

lahds teefas sreedums jaisvilda, bet tee beidsamee — pehz teefas sreeduma ispildischanas, kad wineem zaur scho sreedumu netohp atnemtas wizu dsihwes-kahrtas-teefibas jeb wifas ihpafchas, perfonigi un pehz dsihwes-kahrtas wineem peefskirtas teefibas un labumi.

148. Tohs, kas pee apluhfoschanas usdohd, ka wineem krihtama saite jeb zita paslehyta flimiba, zaur fuzu fara-deenesta nau panesams, kommissija fuhda, ja illeekahs, ka tahda usdohschana netaisna, us tuwako spitalu, lasareti jeb flimu-namu deht isprohweschanas, wai wizi deenesta derigi jeb ne. Tapat dara kommissija ari tani gad:jumâ, kad pehz daktera sreeduma japeenem, ka lahda flimiba, ar fuzu deenesta newar tapt peenemts, skunstrigi zelta un ustureta. Us dieedafchanas-nameem aissuhstitu ufturs tohp pa isprohweschanas laiku us krohna rehkinuma listis, kad wizi paschi newehlejahs, flimu-namâ us sawa rehkinuma fewi listes apkohpt.

149. Pee nospreeschanas, wai apluhfotee preefsch fara-deenesta derigi jeb ne, nau kommissijahm japadodahs apluhfoschanu isdaridamu dakteru isfazijumeem. Tahm pee apluhfoschanas klahubuhdamahm perfonahm (art. 144) ir atwehlehts, pret sreedumu, ka lahda perfona preefsch fara-deenesta nederiga, eerunas zelt. Schihš eerunas tohp aprinka, apmalas- jeb pilfata-kommissijas deenas-grahmatâ (Journal) eerakftitas, bet gubernijas- jeb apgabala-kommissijai tohp tahdšs gadijumšs atwehlehts, ari tahdas perfonas ohtr'reis pahrluhloht, par fuzahm ta kommissija, kas winas apluhfoja, weenâ balsâ nospreeduse.

150. To weetâ: 1) kas par nederigeem isfaziti; 2) kas ohtr'reis japahrluhfo; 3) kas dsiedafchanas-namšs us vrohwi aissuhstiti; 4) kas pee safaulfchanas nau atnahfufchi, un 5) kas ismetlechanâ jeb sem teefas stabw, tohp pehz lohieschanas-nummureem un pehz tahš 146. artikeli preefschraakftitas kartibas tikdaudis perfonu deenesta peenemtas, lihds tas no wifa safaulfchanas-aprinka pagehrehts skaitis ir pilns.

151. Tahš-preefscheja artikela 2., 3. un 4. punktâ peefaultas perfonas, ja winas par derigahm atraftas, tohp tuhliht deenesta eestelletas, kad winas ohtr'reis pahrluhfotas, jeb kad prohwes-laiks pagahjis, jeb pehz wizu fakerschanas, jeb pehz wizu paschu meldeschanas. Tee, kas scho apshmetu, ta ka ari to preefscheja artikela 5â

punktâ peesauktu perfoxu weetâ peenemti, tohp, pehz wiinu lohsefchanas-listes nummuru atschugarnas fartas is kara-pulleem atlaisti un milizei peeslaititi, sad tee, furu weetâ wixi tapuschî peenemti, wehlaſ deenestâ eestabjahs.

152. Tee, kas preeksch kara-deenesta par derigeem atraſti un eestabjahs, to no aprinkâ pagehretu rekrufschu (новобранцевъ) flaitâ, tohp lâ deenestâ peenemti uſlubkoti un tuhliht peenemſchanas-rulli (приемная роспись) eerakſriti. Bet tee, lam teeſiba ir uſ to atweegloſchanu pehz wiinu familijas-buhſchanahm pirmâ ſchêrâ, tohp peenemſchanas-rulli weenweenigi til tad eerakſriti, sad par wiinu ſafauſchanu deenestâ eekſch kara-pulleem, uſ kara-ministêra preekschlikumu, ihpats Wiſaugſtati apſtiprinahts Walſts-padohmes ſpreedums tohp iſlaifts.

153. Peenemſchanas-rulli tohp lihds ar peenemtâ preeksch, un familijas-wahrdu jeb uſwahrdu wiſas tahs ſinas eerakſtitas, kas pee deenesta-listes ſaſtahdiſchanas waijadſigas.

154. Kad rekrufschu peenemſchana deenestâ eekſch ſtahwoſchas armijas pabeigta, tad aprinkâ, apmalas-jeb pilſata-kommiſſija wiſas zitas perſonas, kas preeksch kara-deenesta iſpildiſchanas bija ſafauttas, peeslaita pehz lohsefchanas-listes pee milizes, bes ween tohs, kas pehz ahriga iſſkata preeksch kara-eerohſſchu neſchanas par nederigeem tapuschî atraſti.

155. Aprinkâ, apmalas-jeb pilſata-kommiſſija ſlehdſ ſawu, uſ ſafauſchanu un peenemſchanu aprinkôs, ſibmedamohs dariſchanu ſaprohtami iſlaſoht to ſarakſtu par teem, kas deenestâ pee ſtahwoſcheem kara-pulleem peenemti un tohsſpaſchus noſwehrinoht. Stahwoſchôs kara-pulkôs peenemtus war, uſ gubernijas-jeb apgabala-kommiſſijas kara-deenesta leetâs nolikſchanu, uſ tahdu laiku mahjâs atlaift; ſchini leetâ ir minetai kommiſſijai jaifturahs pehz teem winai no kara- un eekſchligu-leetu-ministêreem dohteem preekschraſteem. Pee rekrufschu (новобранцевъ) atlaifchanas tohp wineem iſfludinahts, sad un furâ weetâ tai-paſchâ gubernijâ, furâ wixi peenemti, wineem deenestâ jaeestabjahs.

156. No ſwehrefchanas (art. 155) ir tee atſwabinati, kas pehz wiinu tizibas-mahzibahm ſwehrefribu netur par atwehletu. Par ſatru tahdu perſonu tohp peenemſchanas-rulli waijadſigs peesihmejums eerakſtihts.

157. Mennonitus war eestelleht deenestâ tîfai abr-
puse frontes, pee spitalaem jeb semes-kara-pullu jeb juh-
ras-nodatas amatneeku-weetâs un tamlichsigâs eeriktês,
pee lam wini no eerohtschu neschanas ir atswabinati.
Bet schis nolikums nesihmejahs us teem Mennoniteem,
kuri pehz schi lifuma islaischanas schij tizibas-beedribai
peeflehdiabs jeb is abrsemes Walfu eenahf.

VIII. No tahm personahm, kas safaulschanas-
listês nau eerakftitas.

158. Kas no teem, kuri safaulschanas-wezumu (art 11)
safneeguschi, nau safaulschanas-liste eerakftibis un to libds
tai deenâ kur wina wezuma-beedri lohje (art 142), ne-
peerahda, pasaude teesibu us lohjeschanu un tohp deenestâ
nodohts, ja winsch preesch tam derigs. Bet schis no-
likums nesihmejahs us teem, kas pehz aprinka, avgabala-
un pilfata-kommissijas atsihschanas derigas peerahdischa-
nas par tam peenes, kâ wina ne-eerakftischanâ safaul-
schanas-liste bes it nekahdas nokaweschanas no wina
puses notikuse. Tahdahm personahm, ja wina preesch
deenesta derigas, tohp no kommissijahm ihpafcha lohje-
schana (art 159) nowehleta.

159. Preeesch teem, kam ihpafcha lohjeschana tohp
nowehleta, tohp lahditê jeb ratâ eebehtas tik dauds bil-
tes, jik tai safaulschanas-aprinki preesch wiseem wina
wezuma-beedreem bija eeliktas (art 141). Kas iswell
tahdu pat nummuru jeb mafaku nummuru, kâ tas, ar
kuru peenemschana stahwofchds kara-pulkds tifa flehgta
(art. 146), tas tohp tanis paschds eestahdihts, bet tas
iswell leelaku nummuru, kâ to augfchamminetu, tas tohp
peestaitihts milizei (art. 154). Katrâ gadijumâ tohp ta
wahrds, kas lohfi milzis un lohjes nummurs eerakftihts
lohjeschanas-listes beigâs un us billeti usrakftihts tas pee-
shmejumâ: „peelikuma-lohje“ (жеребий дополнительный).

IX. No leezibas-rakfteem par kara-deenesta
peepildischanu.

160. Katram, kas pee lohjeschanas wehmis dalibu,
bet nau eestahjees deenestâ pee stahwofcheem kara-pulkeem,
tohp isdohst leezibas-rakfts par tam, kâ winsch atnahzis
kara-deenestu ispildiht, un prohti:

1) tahdam, kas pawisam kà nederigš preeksch deenesta atsihtš — leezibas-rafkts par wina wisgaligu atwabinafchanu no kara-deenesta;

2) tahdam, kas tapis militšcheem (ратники ополчения) peeslaitihtš -- wisgaligš leezibas-rafkts par tam, ar wina lohsefchanas-nummura peesihmešchanu, un

3) kas dabujufchi paildsinaschanu preeksch eestahfchanahš deenestā, kas obr'reiš japahrluhko, kas dseedafchanas-namōš us prohwi aissubtihti, tā kà tahdeem, kas stahw ismekleschanā jeb sem teefafchanas, teem tohp isdohri leezibas-rafkti us kahdu laiku, kurdš flaidri japeedohd, žaur to leezibas-rafkts tohp negeldigš.

161. Kà tahdas personas, turahm waijaga peerahdiht sihmi par wina peerakstifchanohš pee weena šafaulfchanas-aprinka (art. 97), deenesta-ispildifchanas deht ir meldejušchahš, par tam tohp us tahdu sihmi peederigš peesihmejums usrakstihtš.

162. Kas leezibas-rafktu us kahdu laiku dabujiš (art. 160, punkts 3), tam ir, pehž notezefchanas tā termira, kura taspatš geldigš, peederigai aprinka-, apmalas-jeb pilfata-kommissijai par tam japeerahda, kà lai no tahšpaschas šanentu preekschrafktu, kad un kur winaš jaeerohnahš deht wina apluhkofchanas un peenemfchanas deenestā.

163. Leezibas-rafkti par meldefchanohš preeksch kara-deenesta ispildifchanas (art. 160), tā kà peerakstifchanas-sihmes ar peesihmejumu par tam (art. 160), tohp no tahdeem, kas šafaulfchanas wezumu jau pahrsneegufchi, wišdš tōš artikeli 100 peesaulkōš gadijumōš usrahdihti.

XI. gabals.

No isdohfchanahm pee šafaulfchanas un peenemfchanas deenestā.

164. Pee šafaulfchanas un peenemfchanas deenestā tohp šchahdas isdohfchanas listas us Krobna rehšnuma:

1) žela-, kohrtela- un kostes-nauda preeksch kara-offižeru (военный офицеръ), preeksch daktereem (šapat preeksch kara-, kà arī preeksch žiwil-daktera) un preeksch kara-wihru šanehmeja;

2) preefch fagahdafchanas tahdu instrumentu, kas waijadfiqi preefch fara-pulkõs peenemamu perfonu auguma ismehrifchanas un weselebas ismefleschanas;

3) aprinkas, apmalas un pilfata-kommissijju kanzelejas-isdohfchanas, tahs isdohfchanas preefch lohichu un lahdischu jeb ratu fagahdafchanas un preefch draudses- (pagasta-) waldibu apgahdafchanas ar drukatahm safaulfchanas-listehm.

165. Preefch tahm preefscheja artifele 3schâ punktâ minetahm isdohfchanahm tohp peenemts zaurzaurim weens rubulis par katru rekruthi (новобранцевъ). Ta pehz schi aprehlinuma is Walfs-rentejas ismafajama nauda tohp isdalita pehz ihstenas waijadfibas: us gubernijahm un apgabaleem — zaur finans-ministeri, pehz norunas ar eefschligu-leetu ministeri, bet us aprinkas, apmalas un pilfata-kommissijahm — zaur gubernijas un apmalas-kommissijahm fara-deenesta leetâs.

166. Isdohfchanas preefch tahdu kommissijas presidentu un lohjektu zela- un lohrtela-naudas, kuxi no semstibas isweletu (bet tâs gubernijas, kuras semstibas-institutijas nau eewestas — kommissijas presidenta un meera-teefnescha), tohp listas us wispahrigu gubernijas-semes-nodohfchanu rehlinumu. Nofazifchana par scho isdohfchanu leelumu, tâ fâ atwehlefchana kahdas palihdsibas-maffas preefch aprinkas, apmalas un pilfata-kommissiju kanzelejas-isdohfchanahm, ja tahda waijadfiqa, noteef pehz gubernijas-semstibas-fapulzes nolemfchanas, bet fur semstibas-institutijas nau eewestas, — tai kartibâ, kura dohta preefch nofazifchanas to isdohfchanu us gubernijas-semes-prestaudu rehlinuma.

167. Ruhmes preefch aprinkas, apmalas un pilfata-kommissijahm fara-deenesta leetâs tohp eerahditas Krohna-jeb draudses- (pagasta-) ehkâs. Kad schis ehkâs nau brihwa jeb deriga ruhme, tad isdohfchanas preefch peederigas mahjas-weetas ihrefchanas, tâ fâ preefch winas eeritres, siluma un apgaismosfchanas tohp listas us wispahrigu gubernijas-semes-nodohfchanu rehlinuma.

168. (Schei ir runa no Pohlu-semes.)

169. Preefch fara-deenesta ispildifchanas safaulteem ir jaerohnahs winu aprinku safaulfchanas-weetâs ar kartigu meefas un kahju-aygehrbu un jausturahs us paschu rehlinumu lihdsi wini tohp deenestâ peenemti.

170. Krohna-usturõs fahfahõs preeksch teem, kas stah-
wofchu fara-pulku deenestâ peenenti, no tahõs deenas, fur
wini fapuljes-weetâs (art 155) eerohnahõs; bet preeksch
teem refruhfcheem, furi no safaulfchanas-weetas tohp uf
fara-pulkeem aifuhfiti, fahfahõs Krohna-usturõs ar to deenu,
fura wini deenestâ peenenti.

XII. g a b a l s.

No fawwalneekem.

I. No teem fawwalneekem, kas semes-armijâ
eestahjahõs.

171. Semes-armijâ war eestahtees kâ fawwalneeki
tifai tee:

1) kas nau jaunati kâ 17 gadus un kas, masõs gadõs
stahwedami, peenesõ leezibu no faweem wezateem, pehr-
mindereem jeb furatereem, kâ fchee ar winu eestahfchanohõs
fara-deenestâ ir weenadâ prahîâ;

2) kas wefelibus un meefigahõs buhfchanas pehz fa-
derahõs ar teem nofazijumeem, furi preeksch peenemfchanas
fara-deenestâ dohti; un

3) kas veederigu leezibu peenesõ par tam, kâ wini
effami nolifufchi wai nu pehz pabeigta fursa kahdâ mah-
zibas-weetâ to diwu pirmo fchliru, furaõs peelikumâ pee
53fchâ artikela peefauktas, jeb pehz fursa no feschahm
klaffeem kahdâ gimnafijâ, jeb kahdâ real-fkohlâ, jeb garigu
seminaru ohtrâ klaffe, jeb ari kas ihpaschu effami nolifu-
fchi pehz ta programma, kas nofazihõs pehz fara- un lau-
fchu-appaifmoschanas ministereu fawfstarpiõõs norunasõ.

172. Kâ fawwalneeki netohp peenenti: a) kas stahw
sem kriminal-teefas jeb ismellefchanâ; b) kas pehz teefas
fpreeduma ar tahdu ftrahvi fohditi, fura faweenota ar
faudefchanu tahõs teefibasõ preeksch eestahfchanohõs Walfts-
deenestâ, un c) kas no teefas sahdfibasõ jeb krahpfchanas
dehl atrafsti par wainigeem. Par peerahdfchanu, kâ tah-
das gohdu faudedamas buhfchanas nau, tohp no teem,
kas kâ fawwalneeki grib eestahtees, parafstõ (Revers) pa-
gehrehtõs.

173. Sawwalneeki tohp pehz tahõs mahzibasõ, furu
wini baudijufchi, trihõs fchlirõs daliti un ir jadeen pee
aktiweent fara-pulkeem:

1) teem, kas effami nolikuschi pehz pirmahs schiras mahzibas-weetu kursa, trihs mehneschi;

2) teem, kas effami nolikuschi pehz ohtras schiras mahzibas-weetu kursa (art. 171, punkts 3) tai augsham apshmetâ mehrâ, feshchi mehneschi, un

3) teem, kas effami nolikuschi pehz ta ihpafcha, fohpâ no kara- un lauschu-aggaismoschanas ministereem nofazita programma, diwi gadi.

Behz scho laiku isdeeneshanas war, tapat semas kahrtas fâ ari par offizeerem pazelti fawwalneeki, meeralaisdôs wai nu aktiwâ deenestâ palikt jeb sewi liktees pahwest us reserwi, kuzâ wixi dewinusz gadus paleel. Dehl turpmalpalischanas deenestâ kara-laisdôs, stahw fawwalneeki sem wispahriga, 20tâ artikelî janemta, nofazijuma.

174. Sawwalneeki tohp wisu zauru gadu peenemti deenestâ. Deenesta-laisk wineem tohp rehkinats no ta mehnescha pirmâs deenas, kursch nahk us winu cestahschanohs armijâ.

175. Sawwalneeki tohp ai frontes-deenestâ pee wiseem teem kara-pulkeem peenemti, pee kureem pehz arehkinuma fawwalneekus fagaida. Rahdâs kara-pulku-dakâs wixi grib deeneht, to tee war paschi iswehletees, tilai newar fawwalneeku flaitis pee fatras kara-pulku-dakâs to no kara-ministerijas nofazitu mehru pahrfneegt. Karalaisdôs cestahj fawwalneeki wispirms tabs weetas kara-pulkdôs, kur paschi ir.

Peesihejumis. Sawwalneekem no feldscheru kahrtas ir atwehlehts, pee kara-pulkeem feldschera amatâ deeneht.

176. Sawwalneeki, kas gwardê un kawallerijâ cestahjâs, usturahs us paschu rehkinuma; pee zitahm kara-pulku-dakahm wixi tohp us Krohna-rehkinuma peenemti, kad wixi newehletohs, us sawu rehkinumu sewi usturetees.

177. Sawwalneekem, kas us paschu rehkinumu deen, tohp atwehlehts, kad lehgera-munstures laiks pahrgahjis, privat-kohtelods dshwoht, tomehr war, pehz fatras kara-pulka-dakâs waldneeka nolemshanas, schi teeſiba teem fawwalneekem tapt atrauta, kureem ihpafcha ustraudſiba wajadſiga.

178. Sawwalneeki cestahj deenestâ fâ apafschneeki un iswilda topaschu lihdsigi teem apafschneekem, kas pehz fâfauſchanas cestahjuschees, tomehr ar atlaufchanu to atweeglinaschanu, kuzas no kara-ministerijas tohp nofazitas.

179. Sawwalneekem tohp, dehl wina iſſchirſchanas no teem apatſchneekem, kaſ pehz ſaſaulſchanas deeneſtâ eeſtahjuſcheeſ, ihpaſcha ſihme uſ diehbehm nowehleta, bet no kam deeneſtâ it nekahdas preekſchteeſibaſ nearlez.

180. Sawwalneeki tohp pazelti, pehz preekſchraſtitas eſſameſ nolikſchanas un kad wina pehz wina tuwakô wironeeku nolemſchanas to pelnijufchi: 1) par apatſch-offiſzeereem — pirmâſ ſchkirâſ ſawwalneeki (art. 173), kad wina diwi mehneſchuſ, ohtrâſ ſchkirâſ ſawwalneeki, kad wina iſchetruſ mehneſchuſ un treſchâſ ſchkirâſ ſawwalneeki, kad wina weenu gadu praſtu ſaldatu ſahrâ deenejuſchi; 2) par offiſzeereem — pirmâſ ſchkirâſ ſawwalneeki pehz trihſ mehneſchu, ohtrâſ ſchkirâſ pehz feſchu mehneſchu un treſchâſ ſchkirâſ pehz trihſ gadu deeneſta apatſchneeku ſahrâ. Preekſch pazelſchanas offiſzeeru-iſchinâ tohp beſ tam no wiſeem ſawwalneekem, ari tohſ no pirmâſ ſchkirâſ neiſaemoht, pagehrehtſ, kâ wina wiſmaſat pee weenu lehgera-munſtureſchanu lihdiſ dalibu nehmuſchi.

181. Teem offiſzeereem iſ ſawwalneekem, kaſ pehz art 173 pee treſchâſ ſchkirâſ peeder, taſ ir, kaſ eſſami pehz ihpaſcha programma nolikufchi (art. 173, punktſ 3), peenahkaſ taſ ar offiſzeera-iſchinu ſaweenotaſ diſhwesſahrâſ-teeſibaſ un taſ teeſibaſ, kaſ ſihmejahſ uſ jiwil-deeneſtu, tilai tad, kad wina maſakaiſ trihſ gaduſ par offiſzeereem kara-pullôſ deenejuſchi.

182. Sawwalneekuſ war lihdi 4 mehneſcheem urlaubê atlaiſt. Urlaubê pawadihtſ laiſſ tohp atrehkinahſ tâpat no aktiwa deeneſta laiſa, kâ ari no ta laiſa, kuſeſch noſajihſ preekſch pazelſchanas apatſch-offiſzeeru un offiſzeeru ſahrâ.

183. Audſekni Keiſerikſas Majeſteteſ pahſchu-korpuſa ſpezial-klaffeſ un ſchahdâſ kara-ſkohlâſ: inſanterijaſ-ſkohlâſ, Nikolai-kawalerijaſ, Nikolai-iſſchineru-, Miſchael-artillerijaſ- un kara-topograſijaſ-ſkohlâ tohp, kara-deeneſta iſpildiſchanas pehz, kâ ſawwalneeki uſluhfori; dehl wina kontroleſ ir jaerwehro taſ artikkel 103 apſihmehtſ noſajijumſ. Scho mahzibaſ-weetu audſekneem, tilpat teem, kaſ par offiſzeereem, kâ ari teem, kaſ par kara-apatſchneekem uſ deeneſtu atlaiſti, tohp mahzibaſ-laiſſ minetâſ kara-ſkohlâſ un pahſchu-korpuſa ſpezial-klaffeſ uſ wiſpahriqu deeneſta-laiſu parehkinahſ; bet aktiwâ deeneſtâ wixcem japaleeſ puſſ ohtra gada uſ katru mahzibaſ-gadu, ſo wina

ffokhlâ pawadijufchi. Deenesta-laihi tohp aprehkinati: wis-pahrigs deenesta-laihs — no tahs mehnescha pirmâs deenas, kura nahf uf eestahfchanohs mahzibas-weetâ, bet aktiwa deenesta-laihs — no tahs mehnescha pirmâs deenas, kas nahf uf atlaischanu is mahzibas-weetas.

184. Preekshejâ artikeli 183 apsihmetu mahzibas-weetu audsekreem, kas atlaihti preeksch pilna kursa pabeigfchanas kaut kahdâ klassê, ir aktiwâ deenestâ tapat japaleel pufsohtra gada par kattu mahzibas-gadu, kuru wini mahzibas-weetâ pawadijufchi. Pa offizeereem wini ne uf kahdu wihsî newar ahtraki tapt pazelti, kâ pehz weena gada nodeeneschanas frontê.

185. Personahm, kas sawu mahzibu us Krohna rehkinuma ziwil-ressora mahzibas-weetas baudijufchas, nau aisleegts, kara-deenestu ispildiht kâ sawwalneekem. Wisfadâ wihsê wini ispilda to ziwil-ressorâ wineem peenahkamu deenestu tif tad, kad wini tohs zaur scho likumu nosajitus laikus aktiwâ deenestâ pee kara-pulkeem ir isdeenejufchi.

II. No sawwalneekem flottes-deenestâ.

186. Preeksch sawwalneeku eestahfchanahs flottê tohp, bes teem artikelds 171 un 172 peesautteem nolikumeem, wehl pagehrehts, kâ wini pehz tahs juheas-ressorâ nofazitas karibas un pehz programmeem eksami noleel tanis sinatnibas, kuras tohp pagehretas tai no wineem iswehletâ flottes-deenesta nodalâ.

187. Sawwalneekem flottes-deenestâ ir japaleel — aktiwâ deenestâ diwi gadus un rezervê — peezus gadus.

188. Sawwalneeki tohp flottes-deenestâ wisu zauru gadu peenemti Deenesta-laihs wineem tohp aprehkinahts pehz artikela 174.

189. Sawwalneeki tohp deenestâ, tapat uf paschu flotti, ka ari wiras ihpaschas nodalâs, pa junkureem usnemti. Sawwalneeki war paschi iswehletees, kahdâ deenesta-nodalâ grib eestabtees, tifai newar wiru flaitis katrâ nodalâ pahrfneegt to mehru, kuru juheas-ministerija nofazijuse.

190. Pa gwardes-juheneekem (Gardemarinen) un konduktereem war sawwalneeki tif tad tapt pazelti, kad wini preekschraakstitu eksami nolikuschi un masalais pee weenas kara-isrihkoschanas (Campagne) no feschuum meh-

nescheem rehmusch i dalibu. Pee pazelschanas pirmâ offi-zeera-tschinâ tohp wezumš schini tschinâ peenemts no tahš deenas, kuzâ tee preeksch tam no juhreas-ressora nosaziti nolikumi ispilditi, pee lam tas laisš, gwardes-juheneela jeb konduktera tschinâ, no tahš deenas tohp rehkinahš, kuzâ wizi to 173schâ artikeli peedohtu laiku aktiwâ deenestâ ir isdeenejuschi. Yet kad beigu-ekfame preeksch pazelschanas offižeera-fahrtâ zaur sawwalneeku paschu wainu netohp laikâ nolikta, tad tohp wezumš offižeera-tschinâ rehkinahš tif no tahš deenas, kad ekfame nolikta.

191. Deht pazelschanas gwardes-juheneeku jeb kondukteru Fahrtâ, pee peeskaitischanas pee reserwes, ir sawwalneekem ta preeksch schihš tschinas nosazita ekfame janoleef.

192. Sawwalneeki flottes-deenestâ, kuzi pehz diru gadu isdeeneschanas to 190tâ artikeli peesauktu ekfami nau nolikuschi, tohp us to 173schâ artikeli nosazitu laiku apatsch-offižeera-tschinâ armijas-reserwei peeskaititi, tomeht ar ta laika nowilkschanu, kuru wizi flottê deenejuschi. Tahdabm perfonahm nau aisseegts, aktiwâ deenestâ apatsch-offižeera-tschinâ ari flottê-turpmal palikt, kad winas to wehlahš un kad wiršneeki winas deenestâ par derigahm atrohn; zitadi winahm nau aisseegts, aktiwâ deenestâ eelks armijas tahlaf deeneht pehz wišpahrigeem, preeksch sawwalneekem pee semes-kara-pulkeem nosaziteem nolikumeem

193. Sawwalneekem flottes-deenestâ ir atwehlehts privat-kohrtelšs dšihwoht. Kara-ijrihkoschanas-laikâ us kugeem wizi dabohn no Krohna nosazitu juhreas-karotaju lohni un lihds pazelschanai va gwardes-juhneekem jeb konduktlereem peenahkam u eegehrbschanu.

194. Beš teem augšchâ dohteem nosazijumeem par sawwalneekem flottes-deenestâ (art. 186 un ziti artikeli) ir preeksch wineem ari tee nolikumi geldigi, kas atrohnahš artikelšs 20, 181 un 182.

195. Audseknî no juhreas-školahš, no juhreas-ressora tehnikšas školahš un junkuru-klasschm Nikolajewâ, tâ lâ mahzibas-kugu un školhu mahzekli tohp, wizu kara-deenesta ispildischanas pehz, tâ sawwalneeki flottes-deenestâ ušlub-koti un wizu skaitischanas pehz tohp eewehrots tas-103schâ artikeli fanemts nosazijums.

196. To 195tâ artikeli awšimetu školhu audseknem, tâ tâ teem sawwalneekem, kas šcho školhu klasses jeb

junkuru - klasses Nikolajewâ apmeklejuschi, un pawisam wifseem fawwakneekseem, kas ar Krohna palihdsibu kahdu ihpafchu mahzibu juhreas-sinatniba baudijusch, ir pehz wiaw pazelschanas pa gwardes-juheneekseem jeb konduktereem par latru mahzibas-gadu, lo wira skohlâ pawadijuschi, pufs-obtra gada japaleef aktivâ deenestâ, bet fugu-mahzjelki stahw desmit gadus aktivâ deenestâ un tohp pehz wiaw isdeeneschanas teescham milizei peeskaititi. Winehts termins tohp aprehkinahts: preesch teem fugu-mahzjelkeem, kas preesch fasnega wezuma no 17 gadeem is mahzibas-weetahm tikusch atlaihti — no schi wezuma, bet preesch teem fugu-mahzjelkeem, kas pehz fasnega wezuma no 17 gadeem tikusch atlaihti — no wiaw atlaischanas-deenas.

XIII. gabals.

No suhdсібам кара-деенеста леетâs.

197. Par leetu weschanu un nolikumeem instituzijâs kara-deenesta leetâs ir suhdсібas ar wahrdeem un ar rakstu peelaishamas, tilai jaewehero tee schei tablal nofaziti terminai (art. 201, 205 un 211).

198. Suhdsibas ar wahrdeem tohp no peederigahm instituzijahm ihpafchâs grahmataâs eerakstitas. Pee suhdсібu peeneschanas war wifadi dokumenti tapt usrahditi, kas suhdсібas riktiqumu apstiprina.

199. Tam, kas kahdu suhdсібu eefneedstis, ir, ja winsch to pagehr, jaisdohd kwitanze par suhdсібâs farenemshanu.

200. Zaur tam, ka isspreeschana us suhdсібahm wehl nau notikuse, kommissiju kara-deenesta leetâs darishchanas, kas simejahs us fasaufshanu un peekemshanu deenestâ, netohp uslawetas.

201. Suhdsibas pret instituzijahm un amatu walddamahm personahm, kas ihpafchâs fasaufshanas-listes fastahda, par schinis listes peelaistrem nerittigumeem, war tapt eefneegas diwi nedeku laika, no tahs pehz art. 118 preesch ihpafchu fasaufshanas-listu eesubtishanas nofazita beidsamâ termina deenas.

202. Tahs preeskhejâ artikeli 201 minetas suhdсібâs war eefneegt wai nu teescham pee aprinka, apmalas- jeb pilfata-kommissijas kara-deenesta leetâs, jeb pee tahm in-

stituzijahm jeb personahm, kas ihpafčas safaulfchanas-listes fastahda (art. 102 un peefihmejumš), kurahm peenahlahš, tahdas fuhdšibas beš kawelta, fur waijadšigš, aišfuhthiht.

203. Aprinkā, apmalas- jeb pilfata-kommiššija pahrluhko šawā pirmā sehdefchanā fuhdšibas pehž tahš kartāš, kurā winas eenahlfuchas. Kad pehž fuhdšibas fatura waijadšiba zelahš, šinas sadabuht peederigā weetā, tad tohp preefšch tam weens kommiššijas lohželšis aišfuhthihtš.

204. Išpreefchana uš kahdu fuhdšibu ir jataifa diwi nedelū laikā, no tahš deenas rehlihoht, kad wina kommiššijā tapa preefšchā likta, un fuhdšetajam japafludina trihš deenu laikā. Kad fuhdšetaiš pagehr, tad winam ir jaišdohd norakftš no protokollla.

205. Suhdšibas par aprinkā, apmalas- jeb pilfata-kommiššiju išpreefchānu, tapat par neriktigumeem safaulfchanas-listēš, kā ari par peefpreefchānu no atweeglofchanahm, par wezuma nofazifchānu pehž ahriģa iškata un par geldibu preefšch deenefta, tohp eefneegtas pee gubernijas- jeb apgabala-kommiššijas kara-deenefta leetās tšchetru nedelū laikā, rehlihoht no tahš deenas, kad išpreedums tapa pafludinahtš.

206. Suhdšibas pee gubernijas- jeb abgabala-kommiššijas kara-deenefta leetās tohp eefneegtas tani aprinkā, apmalas- jeb pilfata-kommiššijā, pret kurahm winas tohp zeltaş. Minetahm kommiššijahm peenahlahš, feptixu deenu laikā pehž fuhdšibas fanemfchanas, topafchu fur waijadšigš aišfuhthiht, lihds ar kommiššijas protokolleem, šinahm un atbildehm, kas uš fuhdšibas leetu šiħejahš.

207. Kad gubernijas- jeb apgabala-kommiššija kara-deenefta leetās te fuhdšibu par safaulfchanas-listē eerakftitu peedohfchānu neriktigumu atrohn par eewehrojānu, tad wina laišč par tam aprinkā, apmalas- jeb pilfata-kommiššijai šinu dehl peederigās pahrlabofchanas safaulfchanas-listē.

208. Gubernijas- jeb apgabala-kommiššijai kara-deenefta-leetās peenahlahš, katru personu, no kuras par winas-pafčas neepeeklahjigu apluhlofchānu, wai preefšch kara-deenefta deriģa, jeb par wezuma nofazifchānu pehž ahriģa iškata, tohp kahda fuhdšiba peenefta, wehl reis apluhloht. Uš zitu personu fuhdšibahm noteel wehkreiģiģa apluhlofchana til tad, kad kommiššija to tur par waijadšigu.

209. Gubernijas- jeb apgabala-kommissiju kara-deenesta leetās isspreedumi us tahm pee winas deenestahm fuhdsibahm tohp fuhdsjetajeem pasludinati septiņu deenu laikā, no tahs deenas kad spreedums kritis.

210. Gubernijas- jeb apgabala-kommissiju spreedumi us fuhdsibahm par neriktigahm peedohschanahm safaulschanas-listēs un par wezuma neriktigu nosajischanu pehz abriga isskata ir wisgaligi un pret wineem newar nelahdu tahlaku fuhdsibu wairs west.

211. Pret gubernijas- jeb apgabala-kommissijas spreedumeem us fuhdsibahm par neriktigu peeschkirshanu no atweegliņaschanahm jeb par personu apluhlofshanu, wai winas preefsch kara-deenesta derigas, ir atwehlehts, diwi mehneschu laikā, rehinoht no tahs deenas, furā spreedums tapa pasludinahts, pee waldidama Senata (pee 1. departementa) west fuhdsibu. Schihs fuhdsibas tohp eefneegtas tai kommissijā, kas spreedumu taisijuse, un peenahlahs winai, tahdas fuhdsibas lihds ar winas protokolli un peederigahm snahm un atbildehm septiņu deenu laikā pehz fuhdsibas pretinemschanas Senatam aissuhtih.

XIV. gabals.

No strahpehm par pahrkahpschanu ta likuma par kara-deenestu.

212. Tahdi, kam pee safaulschanas-aprinkeem javeerakstahs (art. 95 un 97), tohp, kad wini scho peenahlumu lihds ta gada beigahm, furā wini to wezumu no diwidemit gadeem pahrsneegnschi, neiswilda, strahpeti:

ar naudas-strahpi no ne pahr par simts rubuleem.

213. Tee, kas zaur pascha wainu safaulschanas-listēs nau eerakstiti un tamdehl, pehz 158tā artikela, kara-deenestā janodohn lohseschanas-teešbu saudedami, bet par nederigeem preefsch deenesta atrasti, tomehr ne zaur tihschu lohjeklu samaitaschanu (art. 218), tohp strahpeti:

ar eeflehgshanu lahda ziwil-ressora zeeumā us to laiku no diwi lihds tšhetrahm nedelahm, jeb ar arestu us to laiku no ne wairak tā trihs mehnescheem.

214. Tee, kam pehz iswilka lohseschanas-nummura stahwofchā kara-pulkā jaestahj, un kas bes eewehrojameem

kawelkeem neeroohnahs tai apluhkofchanas-terminâ, kuresch preefch teem dehl fara-deenesta ispidifchanas safaulteem nofazihts (art. 144), tohp, bes tam fâ tee no wirkeem, kas preefch deenesta derigi, teef nodohiti fara-deenestâ, ftrahpeti:

ar arestu no ne wairaf fâ trihs mehnescheem.

215. Tee, kas pee apluhkofchanas issafa, fâ wirkeem fahda flepna, fara-deenestu nepeelaisdama flimiba ir, tohp, kad wiru peedohfchana, pehz notifikchas isprohwe-fchanas flimu-namâ, par wiltigu peerahdahs, pehz wiru aifsuhtifchanas deenestâ, ftrahpeti:

ar deenesta-kartibas-ftrahpi (Disciplinarstrafe) pehz wiru fara-preefchneeku nolemfchanas.

216. Tee, kas ftabwofchâ fara-pulkâ tapufchi peenemti (art. 155) jeb kam pehz iswilka lohsefchanas-numura taipafchâ jaestahjahs, tohp, kad wiri nofazitâ terminâ bes eewehrojameem kawelkeem deenestâ neeroohnahs, fohditi:

ar tahm fara-ftrahpes-grahmatas 146ftâ artikeli preefch neerafchanahs deenestâ nofazitahm ftrahpehm.

217. Kas, zeredams fara-deenestam atrautees jeb pee tapafcha ispidifchanas wiram nepeeflahdamas atweeglinafchanas baudiht, laut kahdu wiltibu padara, tohp, pehz aifsuhtifchanas deenestâ, ftrahpehts:

ar atfchirtu zeetumu fara-zeetuma-namâ us to laifu no fchetreem mehnescheem un diwi nedekahm lihds fescheem mehnescheem.

218. Ar to preefschejâ artikeli nofazitu ftrahpi tohp, tapat pehz aifsuhtifchanas fara-deenestâ, ari tee fohditi, kas, zeredami fara-deenestam atrautees, weeni paschi, jeb ar zitu palibdsibu fawus lohzeklus famaitâ, fewi eewainojahs jeb us laut kahdu zitadu wihfi fawu weselibu maitâ.

219. Deenesta-laili preefch tahdeem, kas nofazitâ terminâ deenestâ naw atnahfufchi (art. 216) un tapehz fara-pulkâ tapufchi febal cestelleti, fâ tai preefch wiru wezuna-beedreem nofazitâ terminâ (art. 155), tohp aprehfinati: preefch teem, kas pirmâ pufâgadâ peenemti — no tapafcha gada 1mâ Juli, bet preefch teem, kas ohtrâ pufâgadâ peenemti — no 1mâ Janwara ta us wiru cestahfchanohs fara-pulku-dalâs nahfdama gada.

220. Tahs artikelds 215 un 217 apfihmetas personas tohp, kad wiras preefch fara-deenesta nederigas jeb

tif pehz fafneegeta trihšdefmit zetortâ dšihwibas-gada tikufčas fakertas, ftrahpetas:

ar eeflehqfchanu fahdâ ziwil-reffora zeetumâ, un prohti: a) tahš 216tâ artikeli apšihmetas personas — us to laiku no fšchetreem lihds astoneem mehnefcheem, un b) tahš 217tâ artikeli apšihmetas personas — us to laiku no astoneem mehnefcheem lihds weenam gadam un fšchetreem mehnefcheem.

221. Tee, kas zitu fahdu us wina wehlefchanohš jeb ar wina atlaufchanu tihšči gaudenu padara tai nodohmâ, wina peenemfchanu fara-deenestâ aifšaweht, un pawifam tee, kas lohzeflu maitatajam fahdu palidšibu demufšči, tohy ftrahpeti:

ar eeflehqfchanu fahdâ ziwil-reffora zeetumâ us to laiku no astoneem mehnefcheem lihds weenam gadam un fšchetreem mehnefcheem.

Tee, kas zitu fahdu taipafchâ nodohmâ, tomehr bes wina wehlefchanahš jeb atlaufchanahš, gaudenu padarijušči, tohy fohditi:

ar tahm kriminal-lifumohš nofazitahm ftrahpehm par lohzeflu fadaufšfchanu, eewainofchanu jeb meečas famaitafchanu ar nodohmu.

222. Šimeklefchanahš par ziteem padaritu lohzeflu fadaufšfchanu tohy ufahktas ari bes to perfonu fuhdšibahm, kam fahda fadaufšfchana jeb zitada wefelibas maitafchana padarita.

223. Tee, kas zitus us to ufmodina, lai no teem zaur fšo likumu uflišteem veenahfumeem atraujahš, tâ fâ ari tahdu perfonu paligi un flehpeji, furas no fara-deenesta atraujahš, tohy fohditi:

ar ftrahpehm pehz wišpahrigeem nolikumeem par dalibas - nemfchanu pee nofeegumeem, pee kam wineem wišadâ wiššê tahš no augšham minetahm ftrahpehm ufleekamaš, kas nau faweenotas ar nodohfchanu fara-deenestâ.

224. Tahm perfonahm, kas no fara-deenesta atraufwufchahš, nenahf par labu tee wišpahrigi likumu nofazijumi, pehz fureem nofeegumi, kad finamu wezumu fafnee-gufšči, nau wairš ftrapejami.

Parafšts: Walšts-padohmeš presidents Konftantin.

Peelikums pee artikela 53 ta likuma par kara-deceestu.

Mahzibas-weetu faraksts ar winu cedalischanu
fchkiras kara-deceesta-ispildischanas pehz.

I. fchkira. Mugstakas mahzibas-weetas.

1. Greekski-pareistizibas gariga reshora: garigas afa-
demijas.

2. Tauschu-avgaismoschanas ministerijas reshora: uni-
wersitetes, Keiseriska historiska-filologiska instituzija Peter-
burga; Zesarewitscha Nikolaja lyzeums Moskawa (preefsch
unwersitetes-kursa audsetneem); teefas-sinatnisk (juristisches)
Demidow-lyzeums Jaroslawa un firsta Besborodko lyzeums
Neschinâ; Sasarewa instituzija preefsch austruma walodahm
Moskawâ (preefsch tahdeem, kas spezial-klasse zauri gah-
juschi); instituzija preefsch semkohpibas un mescha-faim-
neeziabas Jaun-Aleksandria; lohpu-ahrstu-instituzijas Kasanâ,
Charlowâ un Tchrpatâ.

3. Keiseriska nama ministerijas reshora: Keiseriska
akademija preefsch skunstehm (preefsch tahdeem, kam tas
wahds: „1mâ un 2tra grâda klasse-skunstneeki“ noweh-
lehts, un prohti wisas skunsts-nodalas).

4. Ahriku-leetu ministerijas reshora: sinatniska nodala
preefsch austruma walodahm pee ahriku-leetu ministerijas
Ahfijas departamentâ.

5. Finanz-ministerijas reshora: kalnu-taktumes-institu-
zija; Peterburgas praktiski-technologiska instituzija un
Rigas polytechnikums.

6. Kara-ministerijas reshora: Keiseriska mediko-chirur-
giska akademija Peterburgâ (wisas nodalas); kara-teefas-
sinatnibas skohla Peterburgâ.

7. Gekschligu-leetu ministerijas reshora: buhw-skohla
Peterburgâ; reemeru-katoliska gariga akademija Peterburgâ;
Keiseriskas Kreeru musihlas-beedribas konserwatoriums
(preefsch teem, kam diplomi isdohti).

8. Justiz-ministerijas reshora: Keiseriska teefas-sinat-
nibas-skohla Peterburgâ; Konstantinowa semes-mehrneeku
instituzija.

9. Walsts-domenu ministerijas reshora: semes un
mescha-kohpibas akademija Petrowsk pee Moslawas; Pe-
terburgas semkohpibas instituzija.

10. Zelu-ministerijas refforâ: inschineeru instituzija preefch zetofchanas.

11. Keiserenes Marias instituziju refforâ: Keiseriska Aleksandera-lyzeums Peterburgâ; Keiseriska Moskawas tehnikas skohla (preefch tahdeem, kas spezial-kursu zauri gabjufchi).

II. ŝkŝira. Widuwejas mahzibas-weetas.

1. Greekiski-vareistizibas garigâ refforâ: garigi seminari (preefch tahdeem, kas masakais ohrras klases kursu zaurigabjufchi).

2. Lauŝchu-avgaiŝmofchanas ministerijas refforâ: gimnastiumi lihdi ar Keiseriskas filantropiskas beedribas gimnastiumu (preefch tahdeem, kas masakais 6tâs klases kursu zaurigabjufchi). Aleksandera-instituzija Nischni-Novgorodâ; Lasarewa instituzija preefch austruma walodahm (preefch teem, kas wispahrigas klases pabeigufchi); brunineeku- un domas-skohla Kewalê; Paula-Galagana-kollejiums Kiewâ; tahs skohlas pee ŝwefchu tizibu basnijahm, Peterburgâ pee Petera-, Annas- un reformeeretas basnijas un Moskawâ pee luteriskas Petera- un Paula-bainijas; Besarewitŝcha Nikolaja lyzeums Moskawâ (preefch gimnastijas-kursa audŝekneem); priwat-gimnastiumi; realskohlas ar 7 un 6 klaseshm; augstakas amatneeku-skohlas Lodŝe; kommerz-skohla Odeŝâ; skohlotaju-instituzijas preefch pilŝata-skohlotaju ismahzibas, kuras dibinatas pehz noŝazijumeem no 31mâ Maija 1872.

3. Keiseriskas nama ministerijas-refforâ: Keiseriska ŝtunŝts akademija (preefch teem ŝtunŝtneekem is wisahm ŝtunŝts-nodalahm, kam ŝchâ ŝtunŝtneeku ŝchina peefchŝirta un kam nau klases-ŝchinas). Mahlderu-, bilŝchu- zirteju- un architektu-skohla pee Moskawas ŝtunŝts-beedribas.

4. Innanz-ministerijas refforâ: Moskawas andeles-ŝinatnibas praktiska akademija; Urales kalna-raktuwes-skohla Jefaterinenburgâ; 2. un 3. ŝkŝiras fugoŝchanas-klases, kuras dibinatas pehz noŝazijumeem no 27tâ Juni 1867.

5. Kara-ministerijas refforâ: Keiseriskas Majeŝtetes pahŝchu-korpus (preefch tahdeem, kas wispahrigas klases pabeigufchi); Piau-ŝemes Kadettu-korpus (preefch teem, kas wispahrigas klases pabeigufchi); kara-gimnastijas (preefch teem, kas masakais 6tâs klases kursu pabeigufchi); ŝohlotaju seminars Moskawâ: artillerijas-reffora spezial-skohlas: pirotechniska un techniska skohla.

6. Juhras-ministerijas refforâ: juhras-flohla Peterburgâ (preefch teem, kas wispahrigas klaffes zauri gabjufchi); tehniska juhras-flohla Kronftadtê (preefch teem, kas wispahrigu kursu pabeigufchi).

7. Gelfchliku=leetu ministerijas refforâ: garigi seminari: reemeru-katoliski un Armeneru-Gregorianeru; Keiseriflas Kreewu musiklas-beedribas konserwatoriuni (preefch teem, kam attestati).

8. Juftiz-ministerijas refforâ: semes-mehroschanas-topografu flohla.

9. Keiserenes Marias instituziju refforâ: Nikolajabahriau-instituziju Gatschinâ; Kommerz-floklas Peterburgâ un Moskawâ.

III. fchkira. Semâkas floklas.

1. Laufchu-apgaismoschanas ministerijas-refforâ: pilfata-floklas; kreis-floklas un tahs winahm lihds-ftahmofchas floklas Donas kara-pulku semê; tee no Walfts-waldibas uftureti flohlotaju-seminari deht wairofchanas no flohlotajeem preefch laufchu-elementarflohlahm, lihds ar Warfchawas un Tchrpatas mahzibas-aprinku flohlotaju-seminareem un Tataru flohlotaju-flohlahm Ufa un Samferopolê; Katribnes-flohlotaju-instituzija Tambowâ; semftibas flohlotaju-seminari un flohlotaju-floklas, kam tahds pat mahzibas-kurs, kâ Walfts-flohlotaju-seminareem un kas bauda tahdas no fcho teefibahm; diwi-klaffigas pilfata-floklas Kiewes, Podolias un Wolinijas gubernijas; diwi-klaffigas zeematu-floklas, kuras dibinatas no laufchu-apgaismoschanas ministerijas tahdôs zeematôs, kur wiswairaf eedfihwotaju un kas to daschadu aprinku widu atrohnahs.

2. Keisera nama ministerijas refforâ: pilsdseedataju-flohla; teateru-floklas Peterburgâ un Moskawâ.

3. Finanz-ministerijas refforâ: Stroganowa flohla preefch tehniskas sibmeschanas (Zeichnen) Moskawâ, Peterburgas prohweš-flohla (Probirfchule); tehniska Aleksandera-flohla Tscherepowežâ; kahpeju-flohla (Steigerschule) Liflitschanskâ; kalnu-raftuwes aprinkâ-floklas Jekaterinenburgâ, Slatuftâ un pee Kuwſchinskâs, Bogofflowſkâs un Wotlinskâs kalna-raftuwehm; Imâs fchiras fufgofchanas-klaffes; nawigazijas klaffe pee Lecpajas progimnazijas; fufgofchanas-floklas Kemê un Archangelê.

4. Kara-ministerra refforâ: kara-progimnasijas; kara-eerohtschu-floklas Lulâ un Tschewâ; kara-feldscheru-floklas.

5. Zubras-ministerijas-refforâ: feldscheru-floklas.

6. Gekschligu-leetu ministerijas refforâ: Kospinoa ewangeliski-luterisks flohlotaju-seminars Gatschinas tuwumâ deht ismahzischanas no flohlotajeem preefch Pinnu-kirspheles-floklam.

7. Walts-domènu ministerijas refforâ: semkohpibas-flohla Gorygorezkâ, Charkowâ, Kasanâ un Mariinskâ; Moskawas semkohpibas beedribas semkohpibas-flohla; semes-mehrneeku- un tallseeretaju-klasses pee Gorygorezlas floklas; Umana flohla preefch dahrsu- un semkohpibas; ohtrâs fchkiras dahrsu-kohpibas-flohla Pensâ un Bessarabijâ; Nikita dahrsu-kohpibas un wihna-audsefchanas-flohla; Wisfinoas meschu-kohpibas-flohla; Lipezkas gehgeru-flohla (kura pehz Wisaugstakas pawehles no 10tâ Aprila 1872 ir flehdsama).

8. Zeku-ministerijas refforâ: kondukteeru-floklas; Delwiga dselszeta-flohla Moskawâ; Aleksandera-dselszeta-amatneeku-flohla Zelezâ; techniskas dselszeta-floklas.

9. Keiserenes Marias instituziju refforâ: Kommissarowa techniska flohla Moskawâ; flohlotaju-seminars Peterburgas behrnu-audsinaschanas-namâ: feldscheru-floklas; Moskawas behrnu-audsinaschanas-namâ, Moskawas Golyzin-spitaka-namâ un Peterburgas Obuchowa pilfata-flimunamâ.

IV. fchkira. Elementarfloklas.

1. Eauschu-apgaismoschanas ministerijas refforâ: elementar-tauschufloklas, lai tahm buhtu wahrds kahds buhdams; weenklassigas pilfata- un semes-floklas; kirspheles-floklas, kirspheles-basnizu-floklas (церковно-приходскія) un kara-floklas.

2. Keiseriska nama ministerijas refforâ: gehgeru-flohla.

3. Finanz-ministerijas refforâ: elementarfloklas fabrikâs Zefâterinenburgas Goroblagodatas, Bogofflowskas, Kama-Wottinas, Statusta, Dionezes un Lugana kalna aprinkôs un Permas leelgabalu-leetuwes aprinkî.

4. Kara-ministerijas refforâ: tahs floklas preefch gwardes-pullku saldatubehrneem, seemas-fwehtu-flohla (пожарственная школа) preefch saldatubehrneem Rewalê, brikwflohla preefch saldatubehrneem pee Dchtas pulwera-fabrikas.

5. Juhras-ministerijas refforā: juhras-mahzibas-braul-
ščana (учебный морской экипаж) un škohla preekšč
ftrihwexem un ž.

6. Geščķigu-leetu ministerijas refforā: ewangeliski-
luterišķas un Armeneru-Gregorianeru basnizas-škohlas.

7. Keiserenes Marias instituziju refforā: žematu-
škohlas behrnu-audsinasčanās-namu aprinkšs.

8. Walfs-domēnu ministerijas refforā: amatneku-
škohla pee semtohpibas-škohlas. Gorygorežkā.

Iščķaidroščana

to ņwešču wahrdu, furi atrohnas likumā par wišpahrigu
kara-deeneščtu.

Armija (Armee) — kara-ņweķs,
kara-pulki.

Aktiws (activ) — darbodams, iņ-
pildidams, peenablamus (kā amatu,
deeneščtu) iņdaridams.

Artillerija (Artillerie) — kara-pulku-
nodala ar leķķabaleem.

Diploms (Diplom) — leķķibas-walfs
par teeņibabm, kas ļauļ mahzibu
noyelnitās.

Flotte (Flotte) — kugu-kara-ņweķs,
juhras-kara-ņweķs.

Fronte (Fronte) — karotaju rinda.

Feldscheris (Feldscheerer) — dak-
tera palīķs.

Grāds (Grad) — ķabŗta deeneščtā.

Gwardes = juhras = karotajs
(Gardemarine) — kara-kugu ņrahtes-
jaldats.

Instituzija (Institution) — Walfs-
eerikte, eeščabdiščana, teeņu-eeķe-
lumš; (ari labdaribas-eeriktes, kā:
škohlas, ņtimu-nami u. t. j. pr.).

Instrukcija (Instruction) — va-
mahzifšana, upewums, eerabdi-
ščana.

Infanterija (Infanterie) — ņabje-
neeku ņaldati, ņabjeneku kara-ņweķs.

Kolouijas (Kolontje) — no ļauna
eeņrabdāta seme, kur ļaudis u-
meras un mahjoklus bube.

Kurfs (Kurfus) — mahzibas-ļaiķs.

Kapitulanti (Kapitulanti) — taħdi,
kas no bŗiwa prabŗa to ņuēmahs,
pa pr. kara-deeneščtā eeņstahes un
walķt.

Kawalerija (Kavalerie) — ļab-
neeti, ļabjeju kara-ņweķs.

Kontrolē (Controle) — kontrole-
reht, parlubtoŗi, pabrāudliŗi. ņak-
liŗi, rekķinumu weņti, uŗaņeŗi.

Wilize (Landwehr, Miliz) — seme-
aifņrabwibas-pulki, semķargi; nema-
ziŗ karotaji, kuri ņikai kara-ļaiķā
toŗr deeneščtā ņaņauti un peļķ kara
tuŗliŗi atļaiķti.

Wiltsķi (Wehrmänner) — pee mi-
liķes peederiķi wiŗi.

Wawigazija (Navigation) — kugu-
ščana, kugu- un juhras-braulščana.

Privat (Privat) — bes amata, ne
Aroħra jeb ļahdas beedribas.

Rezerwe (Reserve) — wreekšč iħpa-
ņķas waiŗadibās uņtaupiti, atpata-
patureti kara-pulki; no aktiwa de-
neņta uņ reņerwi atļaiķti ņaldatu-pulki.

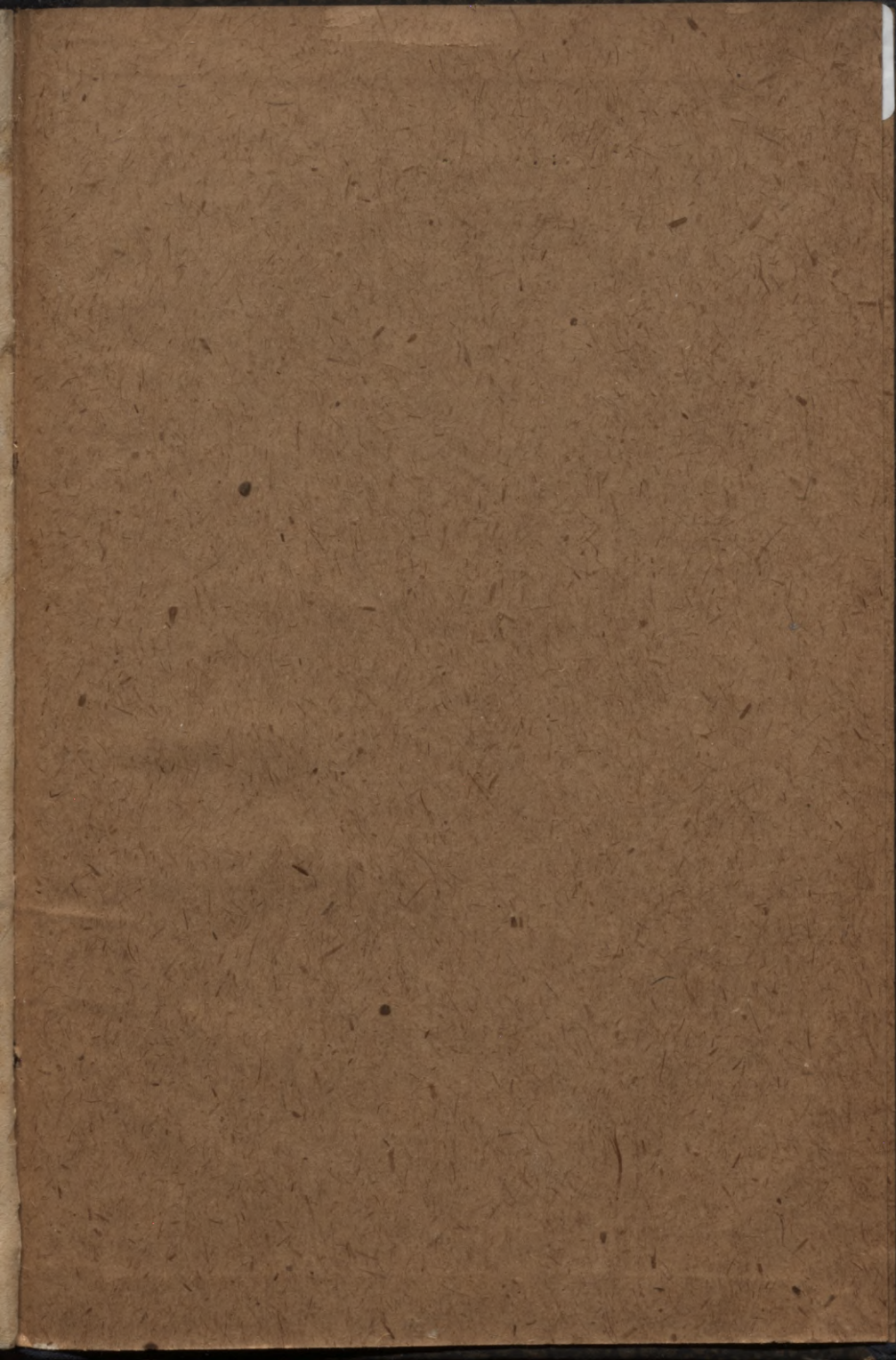
Rezerwneeki (Reservisten) — taħdi,
kas pee reņerwes peeder.

Reņors (Resort) — nodala, teeņa,
darifšanu-ayriņķs, amats.

Spezialķlaffe (Specialclasse) —
škohlas ķlaffe iħpaņķā ņinatimbā.

Urķaube (Urlaub) — atļaiķšana uņ
mahjābm, iņlaiķšana iņ deeneščtā uņ
ņināmu un ari uņ neņināmu ļaiķu.

Pabŗuķķotāis: G. Matķer.

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTĒKA

0302013838

15